

ΑΣΤΡΑΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑΝΗΣ

Ὁ πληρώνων συνδρομητῆς ὀφείλει νὰ ἀπαιτῆ
ἐντυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς τῆς Διευθύνσεως.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΣΤΡΑΠΗΣ

—ὁδ. Βορέου 13.—

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ
ΠΡΟΠΗΛΗΡΩΤΕΑ
Ἑλλάδος . . . δρ. 8
Ἐξωτερ. . . φρ. 8

Ἔτος Γ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 Δεκεμβρίου 1896.

Ἄριθ. 24

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολὴ ἐξ Αἰγύπτου.—Ἡ Ἀκαδημία τῶν
Γαστρονόμων.—Πανεπιστήμιον ἀπαγορεύον τὸ κα-
πνίζεσθαι.—Πρωτοφανὲς κτίριον ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.—Ἰ-
πτάμενοι καρκίνοι.—Οἱ ζωολογικοὶ κῆποι.—Ὁ Φλά-
βιο Δζόθα καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς Ναυτικῆς πυξίδος.—
Ἀμερικανὸς Ἀρεοπαγίτης ἐκθειάζων τὴν Μεγάλην
Βρετανίαν.—Ἡ φωτοχία τῶν ὀρνίθων.—Ἀξιοπερι-
εργοὶ περιπτώσεις ἐκτρωματικά παρὰ τοῖς ἔγθῃσι.—
Ἡ ἡλικία τοῦ καταρράκτου Νιαγάρα.—Ἡ ἐν Λον-
δῶν Καμάρα τῆς διαιτησίας.—Ἦλι δεύτερος Ἀπό-
στολος Παῦλος.—Φορμενοφῶνον.—Ἐντομα ἐδώδιμα.
—Πολύτιμον χειρόγραφον.—Ὁ ἄνθρωπος—λύκος ἐν
Ἰνδίαις.—Μύρμηκας—Μελιτοφόροι.—Βιβλιοκρισία.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (ΓΑΡΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΝΕΙΛΟΝ)

Ἡμετέρου
περιοδεύοντος ἀνταποκριτοῦ.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 12 Δεκεμβρίου 1896.

Ἐξ ἐπιστολῆς ἀντιπροσώπου ἡμῶν περιοδεύ-
οντος ἀνά τὴν Αἴγυπτον ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς.

Ἡ μυστηριώδης Αἴγυπτος, τὸ λαμπρότατον
τοῦτο ἄθος τοῦ ἀφρικανικοῦ πολιτισμοῦ, ἥτις
ἔδωκε τὸν σπόρον εἰς τὸν μεταγενέστερον πολι-
τισμὸν τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Αὐ-
στραλίας καὶ ἐπὶ τέλους τῆς συγχρόνου Ἀφρι-
κῆς, οὐδέποτε ἔπαυσε προσελκύνουσα τὴν προσο-
χὴν τῶν φιλοσόφων, τῶν θεολόγων καὶ ἄλλων
ἐπιστημόνων. Ἡ χώρα αὕτη ἕνεκα τῶν κλιμα-
τικῶν καὶ τῶν γεωγραφικῶν τῆς ὄρων εἶνε τόσον

ξένη πρὸς τοὺς Εὐρωπαίους ὥστε ἔχομεν περὶ
αὐτῆς ἀτελεῖς μόνον γνώσεις. Ἡ Αἴγυπτος ὑπὲρ
πάσας τὰς ἀρχαίας χώρας εἶνε ἐπαξία τῆς
προσοχῆς τοῦ περιέργου περιηγητοῦ καὶ ἡ
προσπέλασις εἰς αὐτὴν ἐπ' ἐσχάτων σημαντικῶς
νυκολύθη, ὅτε ἐπὶ τοῦ Νεῖλου ἤρχισαν νὰ
πλέωσι λαμπρὰ ἀγγλικά ἀτμόπλοια, ἐπὶ τῶν
ὁποίων οἱ πλοῦστοι δύνανται νὰ ταξειδεύωσι
μετὰ πολλῆς εὐμαρείας.

Ἡ πόλις Ἀσσουάν εἶνε τὸ νότιον ὄριον τῆς
Αἰγύπτου, (ἡ ἀρχαία αὕτη Συήνη ἡ κειμένη
παρὰ τὸν τροπικὸν), ἡ Μεσόγειος θάλασσα εἶνε
τὸ βόρειον ὄριον, ἡ δὲ 30ῆ παράλληλος διαιρεῖ
τὴν Αἴγυπτον εἰς δύο, εἰς ἄνω καὶ κάτω Αἴγυ-
πτον ἡ τελευταία συνίσταται ἐκ μόνου τοῦ
Δέλτα τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Νεῖλου. Ὅλη ἡ
ἄνω Αἴγυπτος εἶνε στενὴ κοιλὰς ἔχουσα πλάτος
τεσσάρων χιλιομέτρων καὶ περιορίζεται ἐξ ἄ-
νατολῶν ὑπὸ τῆς Ἀραβικῆς ἐκ δὲ δυσμῶν ὑπὸ
τῆς Λιβυκῆς ἐρήμου. Ἴδού αὕτη ἡ χώρα ἐν τῇ
ὁποῖα ἔλαβε τὴν ὑπαρξίν ἅπας ἡμῶν ὁ ἀστυκὸς
βίος καὶ ἅπασα ἡ ἐπιστήμη ἡμῶν ἀρχομένη
ἀπὸ τῆς Γεωμετρίας καὶ Ἀστρονομίας. Αὕτη ἡ
χώρα δὲν θὰ ἤκμαζε καὶ ἴσως δὲν θὰ
ὑπῆρχεν ἂν δὲν ἔρρεν ὁ «ἱερός» ὁ αὐλογημέ-
νος Νεῖλος ὡς καλοῦσιν αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι. Ὁ
μέγας οὗτος ποταμὸς ὑπερτερεῖ τὸν Βόλγαν
κατὰ τὸ μῆκος καίτοι δὲν ἔχει τοιαύτην μεγα-
λοπρεπῆ καὶ ὠραίαν ὄψιν ὡς ὁ ρωσικὸς οὗτος
ποταμὸς. Παρ' ὅλον του τὸ μῆκος (περὶ τὰς 22
χιλιάδας χιλιομέτρα) ὁ Νεῖλος εἶνε πλωτὸς
διὰ τῶν ἀτμοπλοίων μόνον ἐν ἐκτάσει χιλίων
χιλιομέτρων, ἐν δὲ ταῖς πηγαῖς του εἶνε σχεδὸν
ἀδιάβατος ὑπὸ τῶν πλοίων ἕνεκα τοῦ πλήθους
τῶν καταρακτῶν ἐκ τῶν ὁποίων σημαντικώτε-
ρος εἶνε ὁ τοῦ Μούρτσισον ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ.
Ὁ Βόλγας εἶνε μὲν μικρότερος τοῦ ποταμοῦ
τῆς Ἀφρικῆς κατὰ δύο χιλιάδας χιλιομέτρων,

ἀλλ' εἶνε πλατὺς καθ' ὅλον του τὸν ροὺν τὰ δὲ ἀτμόπλοια ἐπ' αὐτοῦ ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται ἐν ἐκτάσει τριῶν χιλιάδων χιλιομέτρων. Ἡ κοιλάς τοῦ Νείλου εἶνε λωρὴ γῆς διανοιχθεῖσα μεταξύ τῶν ἡλιοκαῶν καὶ ἀμμωδῶν ἐρήμων. Μόνον ἐν τῇ στενῇ λωρίδι τῆς γῆς τῇ ἐχούσῃ πλάτος τεσσάρων χιλιομέτρων καὶ κατ' ἔτος καταρδευομένη ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ εἶνε δυνατὴ ἡ γεωργία εἶνε δυνατὴ ἡ πολυτελὴς βλάστησις· μόνον ἐνταῦθα καὶ οὐχὶ κατὰ πάντα καιρὸν τοῦ ἔτους ἡ γῆ καλύπτεται διὰ πρασίνου φυτικοῦ τάπητος· μόνον ἐνταῦθα ἀπαντῶσιν οἱ φοῖνικες, αἱ λεμονέαι, αἱ πορτοκαλαί, αἱ ροδακινέαι, ἐκατέρωθεν δὲ ταύτης τῆς λωρίδος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐκτείνονται ἐκτεταμέναι ἀμμώδεις ἐρημοὶ στερούμεναι πάσης φυτείας. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ στενῇ λωρίδι κατὰ τὸ ἔσθ' ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰουλίου ἐπικρατεῖ ἡ τρομερὰ ἐξουσία τῆς ἐρήμου, ἀρχίζει ἐπίσης τὸ βασιλεῖον τῆς ἄμμου· ἀπασα ἡ φυτεία τελείως καίεται τὰ δὲ κίτρινα πράσινα ὕδατα τοῦ Νείλου δίδουσιν αὐτῇ τὴν ὄψιν σσηπότος ἔλους. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου δὲν εἶνε πόσιμα καὶ οἱ κάτοικοι πίνουσιν ὕδωρ ἐκ τῶν δεξαμενῶν πληρουμένων ἐν καιρῷ τῆς πλημμύρας.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Βόλγας πληροῦται ὕδατος (κατ' Ἀπριλίον καὶ Μάιον) παριστῶν τὸ μεγαλοπρεπέστατον φαινόμενον τῆς φύσεως, καὶ πλημμυρῶν τοὺς παροχθίους τόπους ἐν ἐκτάσει δέκα χιλιομέτρων, ὁ ἱερός Νεῖλος ἡσύχως καὶ βραδέως ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν τὰ κίτρινα-πράσινα θερμὰ ἐκ τοῦ ἡλίου ὕδατά του. Ὅταν καταπίπτωσι τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἀπασα ἡ Αἴγυπτος πάσχει ἐκ λειψυδρίας. Ἡ θερμότης εἶνε ἀνυπόφορος. Ἀπασα ἡ βλάστησις κατακαίεται, τὸ ὕδωρ δυσκόλως εὐρίσκειται. Ὁ Νεῖλος παρίσταται ὡς ἀσήμαντος ποταμὸς ὅστις χάνεται ἐν τῇ ἄμμῳ καθὼς οἱ ποταμοὶ τῆς μέσης Ἀσίας. Ἀλλ' ὅταν τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν τῆς Ρωσίας ὀλιγοστεύουσιν, ὅταν ὁ Βόλγας περιορισθῇ εἰς τὴν κόλτην του, τότε περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἰουλίου ἐν τῷ ἱερῷ Νείλῳ ἀρχίζει νὰ ἐμφανίζηται ζωὴ καίτοι ἐν τῇ ἀρχῇ αὕτη εἶνε εἰσέτι ἀδύνατος. Ὁ λαμπρὸς Σύριος τὸ ἄστρον τοῦτο τῆς Αἴγυπτου ἤδη ἤρξατο νὰ ἐμφανίζηται ἐν τῷ ἀνατολικῷ οὐρανῷ κατὰ τὰς πρῶιαις πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου· ὁ μέγας οὗτος «κυνικός» ἀστὴρ ὁ φρουρῶν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Αἴγυπτου ἠτένισεν ἤδη εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς Ἀραβικῆς ἐρήμου· ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν οὗτος ἐπὶ μᾶλλον ἐνωρίτερον ἀνατέλλει καὶ εἶνε δρατὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ περισσώτερον χρόνον. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὁ ἱερός ποταμὸς βαθμηδὸν ὑψώνει τὰ ὕδατά του, ἐπιταχύνει

τὸν ροὺν του ζωογονεῖ τὴν ἡμιθανῆ καὶ πλήρη κονιορτοῦ κοιλάδα προκαλὼν ἐνέργειαν καὶ κίνησιν μεταξύ τῶν μαύρων κατοίκων τῶν ὄχθων του. Ἀπασα ἡ κοιλάς τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ ἐμψυχούται. Αἱ μητέρες σπεύδουσιν νὰ βυθίσωσιν εἰς τὰ εὐεργετικά ὕδατα αὐτοῦ τὰ νεογέννητα βρέφη των, καὶ εἰλικρινῶς πιστεύουσιν ὅτι τοῦτο τὸ «ἐμβάπτισμα» εἰς τὸ θαυματουργὸν ὕδωρ προφυλάττει αὐτὰ ἐκ πολλῶν κακῶν καὶ ποιεῖ αὐτὰ ἀληθεῖς Αἴγυπτιοί. Ἀναμφιβόλως ἡ συμβολικὴ αὕτη τελετὴ καὶ μέχρι σήμερον τελείται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὡς ἐτελεῖτο πρὸ πενήτηντα αἰῶνων. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα τὰ εὐεργετικά ὕδατα τοῦ μεγάλου ποταμοῦ ἐγείρονται ἐπὶ μᾶλλον ὑψηλότερον καίτοι κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν ὑπάρχει αἰτία τούτου. Ὁ ἥλιος ἐξακολουθεῖ ὡς πρότερον νὰ κατακαίῃ τὴν γῆν· αἱ κινηταὶ ἄμμοι διακαίουσιν τοὺς πόδας τῶν γυμνοπόδων ὀδοπόρων περιρρομένων ὑφ' ἰδρώτος καίτοι ἡ ἐνδυμασία των σύγκειται ἐκ λεπτοῦ μόνον χιτῶνος περιζωσμένου διὰ δερματίνης λωρίδος. Οὐδεμίαν σταγὼν βροχῆς πίπτει ἐπὶ τῆς διαπύρου γῆς, περὶ δὲ τῆς χιόνος, τῆς τήξεως αὐτῆς οὐδὲ λόγος δύναται νὰ γείνη. Ἐν Αἴγυπτῳ περὶ τοῦ στερεοῦ (ὡς καλεῖται ἐν Ρωσίᾳ) ὕδατος οὐδεμίαν γνώσιν ἔχουσιν· ἐκεῖ θὰ ἐξελάμβανον οἱ ἀπλοὶ κάτοικοι ὡς ψεύστην πάντα ὅστις θὰ διηγείτο ὅτι ἐν Ρωσίᾳ καὶ ταῖς βορειοτάταις χώραις τὸ ὕδωρ (τὸν πάγον) κατατέμνουσι διὰ πελέκεων καὶ ἐξάγουσιν ἐκ τῆς γῆς διὰ μοχλῶν ὡς ποτε ἐν Αἴγυπτῳ τοὺς λίθους πρὸς ἀνέγερσιν τῶν πυραμίδων. Οἱ λογιώτατοι τῶν ἀρχαίων Αἴγυπτίων δὲν ἐγνώριζον τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου θυμαστοῦ φαινομένου ὡς καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑψώσεως τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ τῆς πατρίδος των· ὁ δὲ ἀπλοὺς ὄχλος βεβαίως καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθεῖ βλέπων ἐν τούτῳ ἀληθινὸν θαῦμα. Ὁ θεῖος Νεῖλος ἐννοεῖ ὅτι ἀνευ τῶν πλημμυρῶν του ὁ λαὸς τῆς Αἴγυπτου οὐ μόνον θὰ διεσκορπίζετο ἀλλὰ καὶ θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ τῆς πείνης, διότι οὐδαμῶς ἀλλαχοῦ τῆς Αἴγυπτου ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Νείλου καταρδευομένων τόπων ἡ γεωργία δύναται νὰ προοδεύσῃ. Ἀποικίσατε τὸν Αἴγυπτιον γεωργὸν οὐ μόνον ἐν τῷ κυβερνεῖν τοῦ Νοβγορόδου ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἐν τῷ κυβερνεῖν τῆς Σαμάρης καὶ οὗτος θὰ νομίζῃ ὅτι εὐρίσκειται ἐν ἄλλῳ πλανήτῃ. Ἡ κατασκευὴ τῆς πυραμίδος τοῦ Χέοπος θὰ τῷ φανῇ ἀσήμαντόν τι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὑπερμέτρους κόπους τοὺς καταβαλλομένους ὑπὸ τῶν γεωργῶν τῶν βορείων χωρῶν τῆς Ρωσίας πρὸς δρέψιν ὀλίγων δημητριακῶν καρπῶν. Ὁ Αἴγυπτιος οὐδέποτε ἤκουσε τί εἶνε ἡ ἄροσις τῆς γῆς διὰ τοῦ βαρέος ἀρότρου. Ἐνὶ λόγῳ ὁ Αἴγυπτιος γεωργὸς ἀνευ τοῦ εὐλογημένου του

Νείλου δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν οὐδὲ δρᾶκα ὀρύξης, σίτου ἢ κριθῆς νὰ κερδίσῃ, καὶ νὰ παραιτήσῃ τὸν Νεῖλον νὰ μετοικήσῃ ἀλλαχοῦ—θὰ ἐσήμαινε ζῶν νὰ ἐνταφιασθῇ ἐν τῷ τάφῳ. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι μόνον οἱ μὴ νομάδες ἀποικοὶ Ἑβραῖοι ἠδύνατο νὰ ἀποφασίσωσι νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου καὶ νὰ ζητήσωσι πόρον ζωῆς ἐν ἄλλῃ χώρᾳ, ἀλλὰ καὶ διασκορπισθέντες καθ' ἅπασαν τὴν γῆν ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐνθυμῶνται τὸν Νεῖλον.

Ἐν Ἀσσοῦνῃ ὁ ποταμὸς Νεῖλος ὑπερπληροῦται ὕδατος περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου, παρὰ δὲ τὸ Κάϊρον—εἰς τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἐν τῷ Βόλγᾳ ὁ καιρὸς τῆς ἐντελοῦς πλημμύρας ἐπέρχεται κατὰ Μάιον ἐν δὲ τῷ Νείλῳ—κατὰ Σεπτέμβριον· ἡ περὶ τῆς πολυῦδρίας ἰδέα ἐξεγείρει παρ' ἡμῖν τὴν περὶ τοῦ ἔαρος παράστασιν, ἐν δὲ τῇ Αἴγυπτῳ αὕτη συνδέεται μετὰ τοῦ φθινοπώρου. Ἰδοὺ διατὶ ὁ σύγχρονος Ἑβραῖος οὐ μόνον ἀρχίζει τὸ ἀστοκὸν του ἔτος ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ἀλλὰ καὶ ζῶν ἐν τῷ παροχθίῳ τοῦ Βόλγα τόπῳ ἀπέρχεται κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον εἰς τὴν παρὰ τὸν Νεῖλον καὶ τινάσσει τὰ θυλάκιά του πρὸς ἐνδειξιν συμβολικῶς καθάρσεως τῶν ἁμαρτιῶν ἢ προσφορᾶς θυσίας διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ παραγόμενα εὐεργετήματα. Καθ' ὃν χρόνον οἱ ποταμοὶ τῆς Ρωσίας καλύπτονται διὰ πάγου περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἐν Νοεμβρίῳ ἤδη τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου σημαντικῶς πίπτουσι καὶ ἀρχίζουσιν οἱ γεωργοὶ νὰ σπεύρωσι παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ τὰ χειμερινὰ σπαρτὰ ἤτοι σίτον, κριθὴν, φασούλια, τριφύλλι. Οἱ βλαστοὶ τούτων ἀντὶ νὰ κείνται καθ' ἕλον τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὴν χιόνα ὡς ἐν ταῖς ἐκτεταμέναις κοιλάσι τῆς Ρωσικῆς γῆς, λαμπρῶς ἀναπτύσσονται ἐν Αἴγυπτῳ θερμαινόμενοι ὑπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου καὶ βραδέως ὀριμάζουσι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Δεκεμβρίου, Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου παρέχοντες εἰς τὸν γεωργὸν τὸ νέον «ἀλευρον» τὸν νέον «ἄρτον» ἀκριβῶς κατὰ τὸ Πάσχα. Εἶνε γνωστὸν ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Μωϋσέως ἡ ἐβραϊκὴ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἢ τὸ «πασάχ» ἔπρεπε νὰ ἐορτάζηται κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ ἔτους ὅταν ἐν Αἴγυπτῳ ὀριμάζουσι οἱ νέοι δημητριακοὶ καρποὶ, αὐτὰ δὲ τὰ ἀζυμα παρασκευάζονται ἐκ τοῦ νέου κριθίνου ἀλεύρου διότι ἡ κριθὴ ὀριμάζει ἐνωρίτερον τῶν ἄλλων δημητριακῶν. Ἰδοὺ εἰς ποῖον καιρὸν τοῦ ἔτους ὁ εὐεργετικὸς Νεῖλος δίδει τὸν ἐπιούσιον ἄρτον εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ὄχθων του διαχέων πανταχοῦ εὐημερίαν καὶ χαρὰν, οἱ ἤχοι τῆς ὀποίας διαδίδονται σχεδὸν καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον καὶ ἐκδηλοῦνται ἐν ταῖς πανηγύρεσι τῆς πρώτης καὶ σημαντικωτάτης ἑορτῆς τοῦ ἔτους.

Ἐν ἀναφέρωμεν λοιπὸν συντόμως εἰς τί συνίσταται ἡ Αἴγυπτιακὴ γεωργία, πῶς αὕτη ἀνεπτύχθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀρχαίων Φαραώνων, οἵτινες ἀφῆκαν ἡμῖν τεχνητὰ ὄρη καλούμενα πυραμίδας καὶ τίνι τρόπῳ αὕτη ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσιν ἐπακολουθεῖ διεξαγομένη ἐκεῖ καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Αἴγυπτῳ ὑπῆρχον ἅπαντα τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα ἐκτὸς τοῦ ἀρότρου διότι, ὡς ἐρρήθη, περὶ τῆς ἀρόσεως τῆς γῆς ἐν Αἴγυπτῳ οὐδεὶς εἶχε παράστασιν τινα. Αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι ἐκεῖ εἶνε ἄλλου εἶδους, καὶ αὐταὶ ἐκτελοῦνται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Φαραώνων καὶ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν πυραμίδων. Κατὰ τὸ 1890 καὶ 1891 ὁ Ράουερ ἐταξείδευεν ἀνὰ τὴν Αἴγυπτον τῇ ἐντολῇ τοῦ ὑπουργείου τῆς Ρωσίας ὅπως συναθροίσῃ γνώσεις περὶ τῆς κατασκευῆς των ἀρδεύσεων ἐν τοῖς ἐν Μουργάμπ βασιλικῶς κτήμασιν. Αἱ παρατηρήσεις τοῦ Ράουερ περιηγητοῦ εἶνε ἀξίαι προσοχῆς πάντων τῶν περιέργων. Ὡς ἀναφέρει ὁ Ράουερ ἡ γεωργία ἐν Αἴγυπτῳ καὶ τὴν σήμερον διεξάγεται ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ πρὸ πολλῶν δεκάδων αἰῶνων. Ἀπασα ἡ Αἴγυπτιακὴ γεωργία συνίσταται εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ διόρθωσιν τῶν πρὸ πολλοῦ ἀνεγερθέντων προχωμάτων παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου καὶ δύο καθέτων εἰς προσδιορισμὸν τῶν ὄριων ἀπὸ τῶν γειτονικῶν ἄγρων. Δὲν εἶνε ἀνάγκη τετάρτου φραγμοῦ διότι τὸ ἕδαφος εἰς τοῦτο τὸ μέρος βαθμηδὸν ὑψοῦται καὶ πέραν τοῦ ὀρισμένου ὄριου τὸ ὕδωρ κατ' οὐδένα τρόπον εἰσέρχεται. Καθ' ἅπαντα τὸν Νεῖλον ἐκ τῶν δύο μερῶν αὐτοῦ κατεσκευάσθησαν φραγμοὶ ἐκτείνόμενοι σχεδὸν ἀδιακόπως. Περισσότεροι φραγμοὶ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἢ ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ ὅλιγώτεροι δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ δεξιᾷ τῇ ἐστραμμένη ἐἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐν τοῖς κατὰ μῆκος προχώμασιν ὑπάρχουσι πύλαι πρὸς εἰσέλευσιν τῶν ἀνυψωθέντων ὑδάτων τοῦ Νείλου παρὰ δὲ τὰς πύλας κείνται διώρυγες εἰς τὰς ὁποίας τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ δύναται νὰ εἰσέλθῃ μόνον ὅταν ἀνέλθῃ εἰς ὀρισμένον ὕψος. Ἐνὶ λόγῳ τὸ ὕδωρ ἐν ταῖς καταρδευτικαῖς ταύταις διώρυξιν εὐρίσκειται μόνον κατὰ τὴν πολυῦδριαν, κατὰ δὲ τὸ θέρος αὐταὶ εἶνε τελείως ξηραὶ, διότι ὁ πυθμὴν αὐτῶν κείται ὑψηλότερον τοῦ πυθμένος τοῦ ποταμοῦ. Ἐν τῇ ἀνω Αἴγυπτῳ ἡ εἰσόδος τοῦ ὕδατος εἰς τοὺς διὰ προχωμάτων φρασσομένους ἄγρους ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Αὐγούστου. Ἀλλ' ὅσον μακρότερον εὐρίσκονται οἱ ἄγροι κατὰ τὴν ροὴν τοῦ Νείλου καὶ ὅσον ὑψηλοτέρ

εἶνε ἡ θέσις των, τόσον βραδύτερον τὸ ὕδωρ φθάνει μέχρις αὐτῶν καὶ τόσον βραδύτερον δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτούς. Συνήθως πρὸς πλήρωσιν πασῶν τούτων τῶν δεξαμενῶν, ἀγρῶν ἀρκούσι 40 ἡμέραι, ὥστε ἡ εἰσέλευσις τοῦ ὕδατος τελειώνει περὶ τὴν δεκάτην Σεπτεμβρίου. Τὸ ὕδωρ ἐν ἐκάστῳ ἀγρῷ κατὰ μέσον ὄρον διαμένει ἐπὶ 40 ἡμέρας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων τὸ ἔδαφος τρέφεται ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ παραλαμβάνει ἅπασαν τὴν γόνιμον ἰλὺν τούτου τοῦ θολοῦ ὕδατος. Ἡ ἰλύς αὕτη εἶνε τοιαύτη ὥστε ἂν ἤθελέ τις ἐπίτηδες νὰ κατασκευάσῃ τεχνητὸν λίπασμα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφεύρῃ καλλίτερον μίγμα ταύτης τῆς ἰλύος τοῦ Νείλου. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι καὶ σεσαθρωμένα ἠφαιστειώδη ὄρυκτά ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ἄβυσσινίας καὶ ὀργανικὰ ὕλικά ἐκ τῶν ἰσημερινῶν τελμάτων καὶ λιμνῶν τῆς ἐσωτερικῆς Ἀφρικῆς πλήρους παντοειδῶν φυτῶν ἐπὶ τέλους ἐν αὐτῇ ἀπαντῶσι κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἀναλογίαν ἄσβεστος καὶ ἄλλα ὄρυκτά ὕλικά.

Ὅταν ἡ ἰλύς κατακαθίσῃ τὸ ὕδωρ ἐκβάλλουσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἀρχίζουσι νὰ σπείρωσιν. Ἐνίοτε ὁ Αἰγύπτιος διέροχεται διὰ λέμβου τὸν εἰσέτι πλήρη ὑδάτων ἀγρὸν του καὶ καταρρίπτει ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοὺς σπόρους. Ἴδου ἅπασα ἡ ἐργασία τῆς σπορᾶς καὶ τῆς παρασκευῆς τοῦ ἔδαφους. Μετὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ὕδατος ἀρκεῖ μόνον ἐλαφρῶς νὰ κινήσῃ ὁ γεωργὸς τὸ ἔδαφος καὶ νὰ ἀναμένη ἡσυχῶς τὴν ἐσοδείαν κατὰ τὸ Πάσχα. Ἄν δὲ ὁ Νεῖλος ὠργίσθῃ, ἂν τὰ ὕδατα αὐτοῦ δὲν ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀπαιτούμενον ὕψος ἅπασαι αἱ μεμακρυσμένα ἢ ὑψηλαὶ γαῖαι διαμένουσιν ἔρημοι, ὁ ἀνεμος συσσωρεύει ἐπ' αὐτῶν ἄμμον καὶ κονιορτὸν οἱ δὲ ἰδιοκτῆται τούτων ἐπὶ ἐν ἔτος στεροῦνται τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Πρὸς τιμὴν ὅμως τοῦ Νείλου ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ λειψυδρία συμβαίνει συγκριτικῶς λίαν σπανίως εὐχὴ περισσότερον τῆς μιᾶς φορᾶς ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν.

Ἴδου εἰς τί σύγκειται ἡ γεωργία ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς καταρδευθὲν καὶ λιπανθὲν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου καθίσταται τὸ γονιμώτατον τῆς γῆς ἢ καλλιέργεια αὐτοῦ σχεδὸν δὲν χρῆζει κόπου ἢ δὲ εὐφορίας εἶνε πάντοτε ἐξησφαλισμένη καὶ ἐκ τῶν προτέρων γνωστὴ διότι ἡ ὠρίμασις τῶν δημητριακῶν ἐνταῦθα δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ξηρασίας ἢ ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν βροχῶν ἢ ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἐπὶ τούτου τοῦ ἔδαφους ὠριμάζουσι ἅπαντα τὰ προϊόντα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ὁ σίτος, τὸ ὀρύζιον, ὁ βάμβαξ, τὸ λίνον, τὸ ἰνδιγῶ, ὁ σακχαροκάλαμος, ὁ κρόκος, αἱ δὲ ἐσοδεῖαι εἶνε ἀφθονώταται.

Διὲ πλημμύραι τοῦ Νείλου συγκρινόμεναι πρὸς

τάς τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Εὐρώπης εἶνε ἀσήμαντοι. Τὸ πλάτος τῆς βαθείας κοιλάδος αὐτοῦ, ὡς ἐρρήθη, δὲν ὑπερβαίνει τὰ πέντε χιλιόμετρα· ἐνεκα τούτου τὰ ὕδατα δὲν δύναται νὰ ἐκπαθῶσιν εἰς μεγαλειτέραν ἔκτασιν καίτοι πρὸς τὸν κάτω ροὴν του ὁ Νεῖλος κατὰ τὴν πολυυδρίαν ἀνέρχεται εἰς ὕψος ἐννέα ὀργυῶν τ. ἔ. κατὰ μέσον ὄρον ὑψηλότερον τοῦ Βόλγα. Ἄλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ πλημμύρα δὲν φθάνει τὸ ὠρισμένον πλάτος· συνήθως τὰ ὕδατα πλημμυροῦσι τὸ ἔδαφος ἐν ἀποστάσει ἐνός καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρου. Κατὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὑδάτων, ὡς ἤδη ἀνωτέρω ἐρρήθη, ὁ μέγας καὶ ἱερός Νεῖλος φαίνεται ὡς ἀσήμαντος ποταμὸς ὅστις παρ' ὀλίγον νὰ ξηρανθῇ. Ἐπὶ ταύτης λοιπὸν τῆς στενῆς λωρίδος τῆς γῆς εἶνε δυνατὴ οἰαδήποτε καλλιέργεια. Ἄνευ ὕδατος καὶ μάλιστα ἄνευ τοῦ ὕδατος τοῦ Νείλου ἐκεῖ αἱ γαῖαι εἶνε ἀφοροί. Καθ' ὅλην τὴν ἄνω Αἰγύπτου ἔχουσιν μῆκος 650 χιλιομέτρων ὑπάρχουσι μόνον 880,000 ἑκτάρια καταλλήλου πρὸς γεωργίαν γῆς καὶ σχεδὸν ὁλόκληρος αὕτη καλλιεργεῖται τ. ἔ. ποτίζεται. Ἐκ ταύτης τῆς ἀσημάντου συγκριτικῶς ἐκτάσεως καταλλήλου πρὸς γεωργίαν τὴν σήμερον μόνον τὸ 1)22 αὐτῆς ἢτοι 39,450 ἑκτάρια δὲν ποτίζονται ὥστε ἅπασα ἡ πρόοδος τῆς τεχνικῆς πρὸς διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων διώρυγος δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς ἐρήμου μόνον ταύτας τὰς 39,450 ἑκταρ. Ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ ὑπάρχουσιν 1500000 ἑκταρίων καλλιεργησίμου γῆς, ἀλλὰ τὴν σήμερον καλλιεργοῦνται μόνον τὰ 3)4 αὐτῆς, τὸ δὲ ἐπίλοιπον σύγκειται ἐξ ἀλατούχων χθαμαλῶν τόπων οἵτινες μόνον διὰ τῆς βαθμιαίας πλούσεως θὰ γείνωσι μετὰ παρέλευσιν χρόνου κατάλληλοι πρὸς σποράν, σήμερον δὲ οὐδὲν βλαστάνει ἐκεῖ.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἄνω Αἰγύπτου ἐκτιμῶντες κατὰ πολὺ ἕκαστον τεμάχιον γῆς καλλιεργησίμου πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἤρχισαν τεχνητῶς νὰ ὑψώσῃ τὸ ὕδωρ, δι' ἰδιαίτερων ὑδραυλικῶν τροχῶν καὶ ἀντλιῶν εἰς τὰ ὑψηλὰ τεμάχια τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα δὲν κατακλύζονται ὑπὸ τῆς πλημμύρας καίτοι ταῦτα ἐνίοτε κείνται παρ' αὐτὴν τὴν ὄχθην τοῦ Νείλου. Οἱ μόχθοι πρὸς ἀρδευσιν τῶν τοιούτων γαιῶν πλούσιως ἀνταμβάνονται, διότι ἐν τούτοις τοῖς τμήμασι λαμβάνουσιν ἀνὰ τρεῖς ἐσοδείας τὸ ἔτος· κατὰ τὸν χειμῶνα σπείρουσιν αὐτὰ διὰ σίτου καὶ φασουλίαν, μετὰ τὴν ὠρίμασιν τῶν ὁποίων κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας φυτεύουσι βάμβακα καὶ σακχαροκάλαμον οἵτινες ὠριμάζουσι κατὰ τὴν πολυυδρίαν ἐπὶ τέλους ὅταν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς πλημμύρας οἱ πλεῖστοι ἀγροὶ κατακλυσθῶσι, σπείρεται ὁ ἀραβόσιτος καὶ ὁ ἰνδικὸς σίτος (sorgho) οἵτινες ὠριμάζουσι περὶ τὴν ἀρ-

χὴν τῶν καθολικῶν χειμερινῶν σπορῶν. Ἐν ταῖς εὐεργετικαῖς ἀκτίσι τοῦ ἡλίου ἐν Αἰγύπτῳ περιέχεται σχεδὸν ἄπειρον ποσὸν ζωογόνου δυνάμεως καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἑλλείψις ὕδατος εἶνε δυνατόν νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ ἔδαφους σχεδὸν ἀπεριόριστον ποσὸν τροφῆς. Ἄπασα ἡ δυσκολία τούτων τῶν χωρῶν ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑλλείψεως τοῦ ὕδατος καὶ ἐκ τῆς δυσχεροῦς εὐρέσεως αὐτοῦ ἐκτός ἂν κατασκευασθῶσι διώρυγες ἐκ τοῦ Νείλου τοῦ μοναδικοῦ τούτου ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου.

Μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ αἱ γαῖαι τῆς κάτω Αἰγύπτου ἐποτίζοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ τ. ἔ. διὰ τῆς κατακλύσεως τῶν ἀγρῶν. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ Χεδίβου Μεχμέτ- Ἀλῆ ἠνοίχθησαν βαθεῖαι τινες διώρυγες, αἵτινες ἐλάμβανον τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου καὶ ὅταν οὗτος εἶχεν ὀλίγον ὕδωρ. Χάρις εἰς ταύτας καὶ κατὰ τὸ θέρος ὡς καὶ κατὰ τὴν πολυυδριανῶν πῆρχεν ἀφθονον ὕδωρ καὶ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐνταῦθα φυτεία τοῦ βάμβακος καὶ τοῦ σακχαροκάλαμου, αἵτινες παρῆχον ἀφθονον ἐσοδείαν ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ. Αἱ γαῖαι ἀροτριῶνται, μετὰ ταῦτα ἐπ' αὐτῶν ἀφίνεται τὸ ὕδωρ ὅπως κατακλύσῃ κατὰ στρῶμα 12 περίπου ἑκατοστομέτρων ποτίζον τὴν γῆν δι' ὑγρασίας. Μετὰ ταῦτα γίνεται σπορά ἥτις μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἐπὶ τινὰς ἀκόμη φορὰς καταρδεύεται ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης καὶ τὸ πάχος τότε τοῦ ὕδατος εἶνε ὀλιγώτερον τῶν δέκα ἑκατοστομέτρων. Ἡ κατάρδευσις τῶν ἀγρῶν γίνεται κατὰ σειράν καὶ καθ' ὅσον ἐμφανίζεται ἡ ἀνάγκη, διότι ἐνταῦθα ἐκάστης σταγόνος ὕδατος φεῖδονται.

Χάρις εἰς τὰ ὑδραγωγεία ἐντός τῆς χώρας κατέστη δυνατὴ ἡ ἐνασχόλησις περὶ τὸ πλούσιμον τοιοῦτου ἔδαφους τὸ ὁποῖον σύγκειται ἐπίσης ἐκ γονιμοποιοῦ ὕλης τοῦ Νείλου ἀλλὰ μεστῆς ἁλατος. Εἰς τοιοῦτους χθαμαλοὺς τόπους εἰσάγουσι τὸ θερινὸν ὕδωρ ὡς μὴ περιέχον ἰλὺν καὶ ἀφίνουσιν αὐτὸ νὰ παραμένῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἕως οὗ τὸ ἄλας ἐκ τοῦ ἔδαφους διαλυθῇ ἐν αὐτῷ. Μετὰ ταῦτα τὸ ὕδωρ ἐξάγουσι καὶ πληροῦσι τοὺς χθαμαλοὺς τούτους τόπους διὰ γλυκέος ὕδατος. Μετὰ τινὰ πλυσίματα οἱ ἀλατούχοι οὗτοι τόποι γίνονται κατάλληλοι πρὸς γεωργίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐνταῦθα κατακτᾶται ἐκ τῆς ἐρήμου ἐκάστη σπιθαμὴ γῆς καὶ εὐθὺς ὡς ἀναρπασθῇ ἐκ τῆς ἐρήμου τὸ ἀπαιτούμενον ἔδαφος ἅπαντες οἱ μόχθοι καὶ αἱ δαπάναι ταχέως ἀνταμείβονται. Ἡ καθαυτὴ αἰτία τῆς ἐτῆσις πλημμύρας ἢ τῆς ὑψώσεως τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ ἀρχαῖοι ἐβλεπον θαῦμα ἐκτελούμενον ὑπὸ τῆς θεότητος ἐνεκα τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν σήμερον εἶνε πασίγνωστος καὶ προέρχεται

ἐκ τῶν ἀφθόνων τροπικῶν βροχῶν πιπτουσῶν κατὰ μέγα ποσὸν ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς εὐρίσκονται αἱ πηγαὶ τοῦ μεγάλου τούτου ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου. Αἱ βροχαὶ αὗται ἀρχίζουσιν ἀπὸ τοῦ Μαῖου καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀδιακόπως καθ' ὅλον τὸ θέρος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Αὐγούστου. Αἱ μεγάλαι λίμναι καὶ τὰ τέλματα ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Νείλου πληροῦνται ὕδατος, τὸ ἔδαφος ποτίζεται ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ ὥστε δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ δεχθῇ περισσότερον. Τὸ περιττὸν ὕδωρ κατέρχεται εἰς τοὺς χειμάρρους καὶ ποταμούς ὕψου τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν. Χάρις εἰς τὸ μέγα μῆκος τοῦ Νείλου, τὸ ὕψος τῶν ὑδάτων αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καταλαμβάνει τὸ αὐτὸ μέτρον καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ ἢ πολυυδρία ἐπέρχεται τόσον βραδύτερον ὅσον κατώτερον κεῖται τόπος τις πρὸς τὸν ροὴν τοῦ ποταμοῦ. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει τὸν Σεπτέμβριον δύναται τι ἐνπλήρει δικαίωματι νὰ καλέσῃ μῆνα τῆς πολυυδρίας ἐν τῷ Νείλῳ ὡς τὸν Μαῖον—τὸν μῆνα τῆς πλημμύρας ἐν τῷ Βόλγα.

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΩΝ

Ὁ εὐφυῆς Γάλλος συγγραφεὺς Grimod de la Reyniere εἶχεν ἰδρύσῃ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος μίαν περιεργατῆτην παρῳδιάν τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις. Συγγράφας λίαν δηκτικὴν κωμῳδίαν περὶ τῶν δικηγόρων, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα καὶ τελείως ἀφιέρωθῃ εἰς τὴν συγγραφικὴν ἐνέργειαν. Ἐκτός τῆς γελωτοποιήσεως τῶν παρεκτροπῶν τῶν ἀνωτάτων τάξεων τῆς ἐποχῆς του τὸ ἀγαπητὸν αὐτοῦ θέμα ἦτον ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς γαστρονομίας. Διὰ τῶν περιέργων αὐτοῦ συγγραμμάτων κατέστη πασίγνωστος ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ Οὗτος μετὰ τινῶν γαστρονόμων ἴδρυσεν τὴν «Société des gourmands» (Ἐταιρίαν τῶν λαίμαργων) ἥτις καθ' ἕκαστον μῆνα τακτικῶς συνεδρίαζεν, ἐδίδεν διαφόρους εὐωχίας εἰς τὰ μέλη της καὶ μετὰ συστηματικότητος καὶ ἐκτάκτου λεπτολογίας ἐκαλλιέργει τὴν ἀνωτάτην μαγειρικὴν τέχνην. Ἡ ἔταιρία αὕτη ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐξέδιδεν ἰδιαίτερον περιοδικὸν τὸ «Journal des gourmands» ἐν τῷ ὁποίῳ ἐδημοσιεύοντο καὶ γαστρονομικοὶ στίχοι χρησιμεύοντες ὡς ἐγκωμιαστικοὶ ὕμνοι τῆς μαγειρικῆς κατὰ τὰ μηνιαῖα συμπόσια τῆς ἔταιρίας. Ὅτε ἅπαν τοῦτο ἀπώλεσε τὴν καινοφάνειάν του ὁ Γριμόδ ἐπεχείρησε τὴν ἴδρυσιν γαστρονομικῆς Ἀκαδημίας ἔργον τῆς ὁποίας θὰ ἦτο νὰ δοκιμάζῃ καὶ νὰ ἐπικρινῇ τὰ τρόφιμα καὶ τὰ ποτά, Ὁ Γριμόδ

διωρίσθη γραμματεὺς ταύτης τῆς Ἀκαδημίας. Αἱ κακαὶ γλώσσαι ἰσχυρίζονται ὅτι οὗτος εἶνε ὁ μοναδικὸς μέτοχος ταύτης τῆς Ἀκαδημίας. Οἱ πωληταὶ τῶν διαφόρων τροφίμων καὶ ποτῶν, οἱ κρεπωῶλαι, οἱ ἀρτοποιῶλαι, οἱ πωληταὶ τῶν ἡδυπότων, οἱ οἴνοπῶλαι ἀπέστειλλον δείγμα τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν πρὸς ἐξέλεξιν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Αἱ «ἀποφάσεις» αὐτῆς ἐτυποῦντο ἐν τῷ ἐπιστήμῳ ὄργάνῳ τῆς Ἀκαδημίας, ἐκδομένῳ δι' ἐξόδων τοῦ Γριμόδ κατὰ τὸ 1803 καὶ καλουμένῳ «Almanach des gourmands». Αἱ ἐπικρίσεις δὲν ἦσαν λίαν φορτικαὶ καὶ τὸ κυριώτερον δὲν ἦσαν τόσον ἐκτεταμέναι ὡς αἱ συνήθεις ἐπιστημονικαὶ ἐπικρίσεις. Ἐκτὸς τούτου αὐταὶ ἐμκρτύρουν περὶ τῆς ἐκτάκτου τάσεως τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς συγκαταβατικὴν καὶ εὐνοϊκὴν κριτικὴν. Τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, ὡς ἀναφέρεται, ἔβαινε ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Αἱ ἀποθήκαι καὶ τὰ ὑπόγεια τῆς Ἀκαδημίας ἐπληροῦντο ἐκ τῶν ἀρίστων τροφίμων καὶ τῶν ἐκλεκτοτάτων οἴνων. Ἄλλ' αἶφνης τὸ Ἀλμανάχ ἤρχισε νὰ περιπίπτῃ εἰς μελαγχολικὸν τόνον. Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν γαστρονόμων παραπονεῖται ἐπὶ τῇ καταστάσει τῆς γαλλικῆς μαγειρικῆς κατὰ τὸ 1812. ὁ ἀπλοῦς Παρισινὸς ἔμπορος τοῦ χοιρείου κρέατος λαμβάνει ἐν ταῖς ἐπικρίσεσι τοῦ Ἀλμανάχ τὴν ἀνωτάτην ἐπιδοκιμασίαν καὶ ἐν τρυφεραῖς φράσεσιν ἐνθαρρύνεται πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς τέχνης του. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξῆλθε καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ Ἀλμανάχ. Ὁ Γριμόδ ἔζησε μέχρι τοῦ 1838 ἀφιερῶσας τὸν κάλαμόν του εἰς φιλοσοφικὰς ὑποθέσεις καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς συστηματικῆς γαστρονομίας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝ ΤΟ ΚΑΠΝΙΖΕΙΝ

Οἱ ἐπιστάται καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου Βέσλεν ἐν τῇ πολιτείᾳ Ὀυάη (Ἀμερικῆ) ἐξέδωκαν ἐπ' ἐσχάτων νόμον δυνάμει τοῦ ὁποίου δὲν εἶνε παραδεκτὸς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ἕκαστος καπνίζων νέος. Τοῦτο εἶνε αὐστηρὸν μέτρον, λέγει μία ἐφημερίς, καὶ πρὸς ἐφαρμογὴν τούτου τοῦ νόμου ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα τόλμη, ἀλλὰ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι οἱ πανταχοῦ γῆς εὐρισκόμενοι θὰ χαίρουν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν μέγα Ἀμερικανικὸν πανεπιστήμιον ἔσχε τὴν τόλμην νὰ ἐγείρῃ τὴν σημαίαν τῆς τελείας καθαρίας καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν παλαιὰν παράξενον γνώμην περὶ τοῦ ὅτι τὸ καπνίζειν τῶν φοιτητῶν τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων πανεπιστημίων εἶνε δῆθεν ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀ-

νάπτυξιν τῆς διανοίας καὶ εἰς τὴν ἐξευγένειαν τοῦ ἀνθρώπου.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ ΚΤΙΡΙΟΝ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Εἰς ἐκ τῶν πλουσιῶν κατοίκων τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπ' ἐσχάτων προέτε. νεν εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας Χάρλεη καὶ Γούδριτς νὰ κατασκευάσωσι σχέδιον δι' ἐν οἰκοδόμημα ὑψηλὸν καὶ ἔχον 200 ὀροφάς. Κατ' ἀρχὰς οὗτοι ἀπήντησαν ὅτι τοῦτο εἶνε ἀδύνατον, ἀλλ' ὁ Κροῖσος οὗτος ἐπέμενε εἰς τὴν κατασκευὴν παρομοίου σχεδίου. Μετὰ τινος ἡμέρας οἱ ἀρχιτέκτονες τῷ ἀπήντησαν ὅτι ἐκτὸς τῆς δυσχερείας τῆς εὐρέσεως τῶν χρηματικῶν μέσων πρὸς ἀνεγερσιν τοιούτου κολοσσοῦ, ἡ κατασκευὴ 200 ὀροφῶν κτιρίου ἐξ ἀρχιτεκτονικῆς ἀπόψεως εἶνε δυνατὴ. Οὗτοι κατασκεύασαν τὸ σχέδιον τοῦ κτιρίου τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Ἀμερικῆς καὶ διήγειρε ζῶηρον ἐνδιαφέρον ἐν τῷ δημοσίῳ.

Κατὰ τοῦτο τὸ σχέδιον τὸ κτίριον θὰ κατασκευασθῇ μόνον ἐκ σιδήρου καὶ γρανίτου. Τὰ τεμάχια τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἶνε ἰσχυρότατα, ὅπως συγκρατῶσι τὸ βεράτατον σῶμα τῆς οἰκοδομῆς θὰ καταλαμβάνωσι χωρὸν 120,000 τετραγωνικῶν ποδῶν.

Ἐκάστη ὀροφή θὰ ἔχῃ ὕψος 5 μέτρων, τὸ δὲ ὀλικὸν ὕψος τοῦ κτιρίου θὰ ὑπερβαίῃ τὸ ἐν χιλιόμετρον ἢ θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ ὕψος τριῶν πύργων τοῦ Ἄιφελ ἐπιτιθεμένων ἐπ' ἀλλήλων. Εἶνε φανερόν ὅτι ἂν ἐκτελεσθῇ τοῦτο τὸ σχέδιον, ἅπαντα τὰ κτίρια καὶ τὰ μνημεῖα τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς σήμερον ἐθεωροῦντο κολοσιαῖα θὰ φαίνονται ὡς νάνοι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν κολοσσὸν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Τὸ δάπεδον ὅλων τῶν ὀροφῶν θὰ ἔχῃ ἐμβαδὸν 24,000,000 τετραγωνικῶν ποδῶν. Ὁ χωρὸς τὸν ὁποῖον θὰ καταλάβῃ ἐν τῷ διαστήματι αὕτη ἡ οἰκοδομὴ θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς 300,000,000 τετραγωνικ. πόδας. Τοῦτο φαίνεται ἀπίθανον καὶ κατὰ πολὺ ὑπερβαίνει ἅπαντα τὰ διηγήματα τῆς Ἀραβικῆς βίβλου (χιλίας καὶ μία νύξ), ἀλλ' ὁ Ἀμερικανὸς δύναται νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ παρομοίας ἐπιχειρήσεις. Τὴν σήμερον δύσκολον μᾶς φαίνεται νὰ ἀνέλθωμεν εἰς οἰκίαν 4—5 ὀροφῶν ὑψηλῆν. Οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀροφὴν τοῦ ναοῦ τῶν Μασσόνων ἐν Σικάγῳ, οἱ δὲ πτωχοὶ οἵτινες θὰ κατοικῶσιν ἐν τῷ 200στῷ ὀρόφῳ ταύτης τῆς οἰκίας πῶς θὰ ἀνέρχωνται; Καὶ δι' αὐτοὺς ἐλήφθησαν τὰ μέτρα. Ἐν λοκομοτιῷ διερχόμενον τὴν ἀπόστασιν ταύτην εἰς 2 1/2 λεπτά θὰ ἐκτελῇ τοῦτο τὸ ἔργον τῆς ἀναβάσεως. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ στα-

ματᾶ εἰς τινὰς μόνον ὀρόφους (πατώματα). Εἰς σταθμὸς παραδείγματος χάριν θὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ πατώματι, ἄλλος ἐν τῷ πενηκοστῷ ἢ τῷ 75τῳ ἢ τῷ 100στῳ κτλ. Δευτεροβάθμιοι μηχαναὶ θὰ ἐργάζωνται μεταξὺ τούτων τῶν ἀποστάσεων. Οἱ κάτοικοι τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης οἰκίας δὲν θὰ ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ ἐξέρχωνται διότι ὡς περίπατος θὰ τοῖς χρησιμεύῃ ὁ λαμπρότατος κῆπος ἐπὶ τῆς στέγης, ἥτις θὰ καταλαμβάνῃ 120.000 τετραγωνικ. πόδας. Ἄλλη εὐκολία εἶνε τὸ ὅτι ἕκαστος ὀροφος θὰ κατοικηθῇ ὑπ' ἀνθρώπων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐν τῷ πρώτῳ ὀρόφῳ π. χ. θὰ ζῶσι μόνον χρυσοχοὶ, ἐν τῷ δευτέρῳ ξυλουργοί.

Τετρακόσαιο χιλιάδες θὰ κατοικῶσιν ἐν τῇ μεγίστῃ ταύτῃ οἰκίᾳ καὶ θὰ ἀποτελῶσιν ὀλόκληρον πόλιν ὑπὸ μίαν στέγην. Ἐπὶ τέλος τὸ κτίριον τοῦτο θὰ χρησιμεύῃ καὶ πρὸς ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς. Ἐπὶ τῆς στέγης θὰ ἀνεγερθῇ ἀστεροσκοπεῖον τὸ ὁποῖον θὰ παρέχῃ μεγάλην ὠφέλειαν. Ἀλλ' ὑπάρχουσι σπουδαῖα κωλύματα ἐν τῇ ἀνεγέρσει τούτου τοῦ οἰκοδομήματος. Ἀρὰ γε θὰ ἐπιτραπῇ εἰς κτίριον νὰ καταλάβῃ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου διότι τοῦτο θὰ ἐπιρρίπτῃ μεγάλην σκιάν μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς ἐκατοντάδας καὶ χιλιάδας ἀνθρώπων νὰ βλέπωσι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐπὶ πολλὰς ὥρας. Ἐπειτα δὲν θὰ εἶνε τόσον ὑγιεινὴ ἡ συμπύκνωσις τῶσων πολλῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ θὰ ἐπιφέρῃ καὶ μεγάλην ὠφελείαν. Ἰσχυρίζονται ὅτι ἕνεκα τῶν μεγάλων εὐκολιῶν θὰ ἡδύνατο νὰ περατωθῇ εἰς τέσσαρας ὥρας ἡ ἐργασία ἡ ἀποτελειομένη συνήθως εἰς 8.

ΙΠΤΑΜΕΝΟΙ ΚΑΡΚΙΝΟΙ

Ἐνεκα τῆς ἐπιγραφῆς τούτου τοῦ ἀρθρου οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν θ' ἀποτείνωσι τὴν ἐρώτησιν: «πῶς εἶνε δυνατόν τοῦτο; ποῦ ἠκούσθη ὅτι ὑπάρχουσιν ἰπτάμενοι ἀντιπρόσωποι ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν καρκινοειδῶν; Παρόμοιον τι ἐν οὐδεμίᾳ ζωολογίᾳ ἀπαντᾷ ἀκόμη δὲ καὶ ἐν τοῖς λεπτομερεστάτοις συγγράμμασι περὶ τοῦ βασιλείου τῶν ζῶων οὐδεμίᾳ λέξει περὶ τούτου εὐρίσκειται. Εἶνε γνωστὰ ἐν τῇ ἐπιστήμῳ ὡς ἰπτάμενα ζῶα τὰ χειρότερα μαστοφόρα (νυκτερίδες, πετρόποδες), οἱ προνομιοῦχοι κάτοικοι τοῦ ἐναερίου διαστήματος — τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἐντομα ἰδίᾳ αἱ χρυσαλίδες. Πρὸς ταῦτα συγκαταριθμοῦσι τὰς πτεροπόδας (pterotys nitidus) κατοίκους τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς μέσης Ἀσίας. Τοὺς μῦς — ἀκροβάτας τῆς Αὐστραλίας (Acrobates pygmaeus), τοὺς σκιουροπτέρους (Sciuropterus volucella) διαδεδομένους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ βορρείᾳ

Ἀμερικῇ, τοὺς ἰπταμένους μαστοποφόρους (Pentaurista taguanoides) ἐνδιατωμένους ἐν τοῖς δάσσεσιν τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Τασμανίας, ἔπειτα τὴν ἰπταμένην σαύραν ἢ τὸν δράκοντα τῶν Ζονδικῶν νήσων καὶ τοὺς ἰπταμένους ἰχθύς, (Exocetus καὶ Dactylopterus volitans) — κατοικοὶ τῶν Ὠκεανῶν Ἰνδικοῦ καὶ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Ἐν τοῖς ἀπαριθμηθεῖσιν ἀνωθι ζῴοις κατατάσσονται οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μαστοφόρων, τῶν πτηνῶν, τῶν σαυρῶν, τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ἐντόμων χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀντιπρόσωπος ἐκ τῶν ἄλλων κλάσεων τοῦ βασιλείου τῶν ζῴων. Πόθεν λοιπὸν ἐλήφθησαν ταῦτα τὰ ἰπτάμενα καρκινοειδῆ; Μήπως ὑπάρχουσι νέα τινὰ ζῶα ἄγνωστα τέως τῇ ἐπιστήμῃ; Ὁχι, ἐρίτιμοι ἀναγνώσται, τὰ καρκινοειδῆ τὰ ὁποῖα σκοποῦμεν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ἦσαν γνωστὰ ἐνωρίτερον ἐν τῇ ἐπιστήμῳ ἀλλὰ μέχρι τοῦ 1894 οὐδεὶς ἐγνώριζε τὴν περιεργον αὐτῶν ἰδιότητα νὰ ἐξέρχωνται ἐκ τοῦ πυθμένου τῆς θαλάσσης καὶ νὰ ἵπτανται κατὰ βουλήσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Εἰς τὸν Ρῶσσον φυσιολόγον Ὀστροῦμοφ, διευθυντὴν τοῦ βιολογικοῦ σταθμοῦ παρὰ τὴν Σεβαστούπολιν ἔτυχεν ἡ εὐτυχὴς εὐκαιρία νὰ προσθέσῃ ἐν ἐτι διδόμενον εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ νὰ συγκαταριθμῆσιν εἰς τὰ ἰπτάμενα ζῶα καὶ εἶδη τινὰ καρκίνων. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τοῦ Ὀστροῦμοφ ἐγένετο ὅλως ἀπροσδοκῆτος καὶ ὑπὸ τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις: κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1894 ὁ Ρῶσσοσ φυσιολόγος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του καὶ τοῦ ὑπρέτου τοῦ βιολογικοῦ σταθμοῦ ἐποίησε μίαν ἐκδρομὴν ἐπὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Κριμαίας. Μετὰ τινος χρόνον οὗτος συνήντησε σμήνος μικρῶν ζωδαρίων ἰπταμένων ἐπὶ τῆς ἡρέμου ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μακρὰν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς. Οἱ ἐκδρομῆς ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸ τὸ σμῆνος καὶ παρετήρησαν ὅτι μέγας ἀριθμὸς ἐκ τούτων τῶν ζωδαρίων ἐπέπλεον ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἔπειτα ἀνῆρχοντο εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἰπτάμενα μικρὸν τι διάστημα τοξοειδῶς ἐπιπτον πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Ὀστροῦμοφ συνέλεξε πολλὰ ἐκ τούτου τοῦ εἶδους καὶ παρατηρήσας αὐτὰ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξεπλάγη ἀνακαλύψας ὅτι τὰ ἰπτάμενα ζωδαρία εἶνε τὰ γνωστὰ αὐτῷ pontelina mediterranea ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν κωπηπόδων. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Ὀστροῦμοφ περιῆλθεν ὀλόκληρον τὸν κόσμον. Αἱ ἀνακοινώσεις του ταχέως μετεφράζοντο ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν τῆς Δύσεως καὶ ἐδόθη τὸ ἐνδύσιμον νὰ παρατηρηθῶσιν αἱ ἰδιότητες πτήσεως ἀκόμη δύο εἰδῶν καρκίνων: τοῦ Calocalamus pavo καὶ Capilia vitrea τὰ ὁποῖα ἔχουσι πτερίδια ἐν τῇ οὐρᾷ καὶ τοῖς ποσὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένα τῶν πτερῶν τῆς pontellina

mediterranea επομένως κατά την πτῆσίν των ὑπερτεροῦσι τοὺς καρκίους τοῦ Ὀστρούμοφ. Ὑπάρχουσι πολλά εἶδη μικρῶν καρκίων ἔχοντα πτερὰ ἐν τῇ οὐρᾷ καὶ τοῖς ποσὶ καὶ δυνάμενα ἕνεκα τούτου νὰ ἵπτανται. Αἱ ἐν τῷ μέλλοντι παρατηρήσεις θὰ ἀποκαλύψωσιν ἡμῖν ἀκόμη πολλὰ μυστήρια ἐκ τούτου τοῦ γένους καὶ τότε θὰ γνωρισθῶσιν ἅπαντα τὰ μέσα καὶ τὰ εἰδικὰ ὄργανα διὰ τῶν ὁποίων τὰ ζῶα ἀνέρονται ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος.

Τινὰ ἱπτάμενα καρκινοειδῆ εὐρίσκονται καὶ παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐκτὸς τῆς *Pontillina mediterranea* πρὸς νότον τῆς π. Σωζοπόλεως παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ροποτάμου εἶδομεν μικρὰ καρκινοειδῆ ἐκ τοῦ εἶδους *Calocalanus rano*. Ὡς βλέπομεν ὁ Εὐξείνος πόντος εἶνε ὀλόκληρος θησαυρὸς, ἐξ οὗ δυνάμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν περίεργα καὶ διδακτικὰ διδόμενα ἐκ τῆς βιολογίας τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου.

ΟΙ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

Ὁ ζωολογικὸς κήπος δὲν δύναται νὰ ἐγκαυχᾶται ἐπὶ τῇ ἀρχαιότητι του, καίτοι ἡ διτήρησις τῶν θηρίων ἐν μεγάλοις κλωβοῖς ἦτον ἐν χρήσει ἤδη ἐν τῇ παλαιᾷ ἀρχαιότητι. Οὕτω π. χ. ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μανθάνομεν ὅτι ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Δαρείου ὑπῆρχον κλωβοὶ διὰ τοὺς λέοντας, ἐν Κίνα πρὸ χιλίων ἐτῶν π.Χ. ὁ Αὐτοκράτωρ Βέγγ Βάγγ ὁ ἰδρυτὴς τῆς δυναστείας Τσὲν εἶχε κήπον ἐν τῷ ὁποίῳ ἦσαν συνθροισμένα τὰ θηρία τῆς Κίνας καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν καὶ ἐκάλεσε αὐτὸν κήπον τοῦ Δύγου. Ἐν Ἰνδία ἐπίσης ἀπαντῶμεν τοιοῦτους κήπους, οἱ δὲ Ἕλληνας ἱστορικοὶ διηγοῦνται ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἀπέστειλεν εἰς τὸν διδάσκαλόν του Ἀριστοτέλην διάφορα ζῶα ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Ἰνδίας διὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀρξαμένου πονήματος περὶ τῶν θηρίων. Ἄν εἶνε τοῦτο ἀληθὲς ὁ Ἀριστοτέλης εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του τὸν πρῶτον ζωολογικὸν κήπον ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπίσης ὑπῆρχον μεγάλοι κήποι μετὰ θηρίων, ἀλλ' οὗτοι ἀποκλειστικῶς ἐφύλαττον διὰ τὰ θεάματα καὶ τὴν σφαγὴν προωρισμένα ζῶα. Οὕτω π. χ. ὁ αὐτοκράτωρ Πρόβος διέτηρε ἐν τῷ κήπῳ του διὰ τὰ θεάματα 1000 στρουθοκαμήλους, ταρανδούς καὶ ἀγρίους χοίλους, 200 λέοντας ἄλλους τόσους πάνθηρας καὶ 300 περίπου ἄρκτους. Ἀκόμη καὶ ἐν τῷ ἀπωτάτῳ Μεξικῷ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατακτῆσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν ὑπῆρχον τοιοῦ-

νοι κήποι. Ὁ κατακτητὴς Φερδινάνδος Κορτέτς διηγεῖται ὅτι εἶδε παρὰ τῷ τελευταίῳ κυριάρχῳ τοῦ Μεξικῷ Μοντεζούμα κήπον μετὰ ζῶων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πτηνῶν, καὶ ἰχθύων. Ὁ Μοντεζούμας εἶχεν ἐν τούτῳ τῷ κήπῳ περὶ τοὺς 300 ἐπιμελητὰς, τῶν ὁποίων ἔργον ἦτο νὰ συναθροίζωσι τὰ ὑπὸ τῶν πτηνῶν ἀποβαλλόμενα πτερὰ ὡς ὑλικὸν διὰ τὰ περίφημα μεξικανικὰ ἐργόχειρα ἐκ πτερῶν.

Κατὰ τὸν μεσαίωνα εἶς ἐκ τῶν ἐνθερμοστάτων συλλογῶν τῶν σπανίων ζῶων ἦτο Κάρολος ὁ Μέγας. Εἰς αὐτὸν ἔΓαρον ἀλ. Ρασιδ ἀπέστειλεν ἕνα Ἐλέφαντα, ἐκ δὲ τῆς Ἀφρικῆς ἐλαμβάνοντο λέοντες τοῦ Μαρόκου καὶ ἄρκτοι τῆς Νουβίας ὡς καὶ διάφορα σπάνια θηρία ἐκ διαφόρων ἄλλων χωρῶν. Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Γαλλένου εὐρίσκοντο κλωβοὶ μετὰ παντειῶν ζῶων καὶ πτηνῶν. Καθ' ὅσον πλησιάζομεν εἰς τοὺς νέους χρόνους τόσον συχνότερον ἀπαντῶμεν εἰδήσεις περὶ τῆς διατηρήσεως διαφόρων θηρίων ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν βασιλείων ἢ τῶν εὐγενῶν. Οὕτω π. χ. γνωρίζομεν πολλὰ περὶ τῶν βασιλείων τῆς Ρωσίας τοῦ 16—17 αἰῶνος ὅτι οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς των διέτηρον ἄρκτους ὡς καὶ διάφορα ξένα θηρία τὰ ὁποῖα ἐδωρίζοντο αὐτοῖς. Ἄλλ' ὅλον τοῦτο δὲν εἶχεν ἐπιστημονικὴν σημασίαν ὁ πρῶτος δὲ ζωολογικὸς κήπος κατὰ τὴν σημερινὴν σημασίαν τῆς λέξεως εἶνε ὁ Λονδίνιος, ἰδρυθεὶς τῷ 1823 ἐν τῷ ἄλσει τοῦ ἀντιβασιλέως ὑπὸ τῶν σερ Γέμφρη Δέβη καὶ τοῦ Στάμφορντ Ρέφελσον περὶ τοῦ ὁποίου λέγουσιν ὅτι διεκρίθη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν φυσικομαθηματικῶν γνώσεων, οὐ μόνον ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Τὴν σήμερον ὁ κήπος οὗτος διασφᾶζει τὴν πλουσιωτάτην ἐν τῇ γῆ συλλογὴν τῶν ζῶων ζῶων. Κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις ἐν τούτῳ τῷ κήπῳ ἐνδικοιτῶνται 2,600 ζῶα, 1450 πτηνὰ, 700 μαστοπόρα καὶ ἰχθύς καὶ 450 ἐρπετά. Πρὸς διατροφήν πάντων τούτων δαπανῶνται κατ' ἔτος περὶ τὰς 150,000 φράγκα. Τὰ ζῶα ταῦτα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατέβροχθισαν 6 χιλ. ὀκάδας γάλακτος, 20 χιλ. ὠά, 250 ἵππους, 150 τράγους, 22 χιλ. πρόβατα, 1100 χιλιόγραμμα σταφυλῆς, 12 χιλ. πορτοκάλια καὶ μέγα ποσὸν διαφόρων ἰχθύων. Παντὸς εἶδους φυτικὴ τροφή καταναλίσκεται ὑπὸ διαφόρων ζῶων. Πρὸς διατήρησιν τοῦ κήπου κατ' ἔτος δαπανῶνται περὶ τὰς 6,000,000. Τὰ ἐν αὐτῷ ἐνδικοιτῶμενα ζῶα τιμῶνται καθ' ὅσον κατ' ἔτος ἐξοδεύεται πρὸς διατήρησιν τούτου τοῦ ζωολογικοῦ κήπου. Δεύτερος κατὰ τὴν ἴδρυσιν ἐν Εὐρώπῃ καὶ πρῶτος ἐπὶ τῆς ἡπείρου εἶνε ὁ τοῦ Ἀμστελδαμάμου ζωολογικὸς κήπος ἰδρυθεὶς τῷ 1838. Οὗτος ὁ κήπος εἶνε ἀξιοσημειώτος κατὰ τὴν διάταξίν του ἔχει σημαντικὸν ποσὸν θηρίων

καὶ συμπληροῦται ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς δεξαμενῆς πρὸς διατήρησιν τῶν ἰχθύων (aquarium) καὶ ἔθνογραφικοῦ μουσείου. Τῷ 1843 ἰδρύθη ὁ ζωολογικὸς κήπος τῆς Ἀντβέρπης, τῷ δὲ 1844—ὁ τοῦ Βερολίνου. Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ τελευταίου κήπου καθηγητὴς Λίχτεντᾶϊν ἰδρυτεν αὐτὸντῆ συνδρομῇ τῆς κυβερνήσεως· τῶρα ὁ κήπος οὗτος μετέβη εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν μετοχικῆς εταιρίας καὶ ὁμοιάζει πρὸς τὸν τῆς Πετροπόλεως διότι δίδονται ἐν αὐτῷ διάφοροι παραστάσεις χάριν τοῦ δημοσίου.

Ἐπίσης σημαντικοὶ εἶνε οἱ ζωολογικοὶ κήποι τῆς Βιέννης (1852), τῆς Μασσαλίας (1854), τῆς Ροτερδάμης (1857) καὶ τῆς Κοπεγχάγης (1860). Ἐν ἅπασιν τούτοις τοῖς ἰδρύμασι προσπαθοῦσι νὰ κρατῶσι τὰ θηρία ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον πρὸς τὸν συνῆθη αὐτῶν βίον, νὰ περιβάλλωσιν αὐτὰ διὰ πάντων τῶν ἀπαιτουμένων τῶν ὑπομνησκόντων αὐτοῖς τὴν πικρίδα των. Ἐνωρίτερον διὰ τὰ θηρία τῶν τροπικῶν κατεσκευάσαν ἰδιαιτέρας κατοικίας μετὰ θερμοκρασίας τῶν τροπικῶν, ἀλλ' ἐν ταύταις ἀπέθνησκον τὰ θηρία συχνότερον ἐκ τῆς φθίσεως διότι ταῦτα χρῆζουσι πρὸ παντὸς ἄλλου καθαροῦ ἀέρος. Διὰ τοῦτο τὴν σήμερον τὰ θηρία τῶν τροπικῶν προπαθοῦσι νὰ συνθίσωσιν εἰς νέον κλίμα. Ὡς πρὸς τοῦτο ἐστέφη ὑπὸ λαμπρῶν ἐπιτυχιῶν ὁ ζωολογικὸς κήπος τῆς Κολωνίας (Κέλν). Πρὸς ἔθισμόν τῶν θηρίων εἰς τὴν νέαν πατρίδα ἐσχηματίσθησαν οἱ οὕτω καλούμενοι «κήποι τοῦ ἐγκλιματισμοῦ» μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ γνωστότατος εἶνε ὁ παρισινὸς ἰδρυθεὶς τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ζοφροᾶ Σαιντ Ἰλαίρου *jardin d' acclimatisation* (1854). Ταῦτομα φυλάττονται μέχρι τῆς σήμερον μόνον ἐν τῷ Λονδίνιῳ ζωολογικῷ κήπῳ.

Ο ΦΛΑΒΙΟ ΔΖΟΝΑ ΚΑΙ Η ΕΦΕΥΡΕΞΙΣ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΠΥΞΙΔΟΣ

Ἡ πυξίς ὁ ἀπαραίτητος οὗτος συνοδὸς ἐκάστου ἐν γένει, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἀπομεμακρυμένου πλοῦ, ἀνήκει εἰς τὰς ἐφευρέσεις τῶν μέσων αἰώνων. Ἐνεκα τῆς ιδιότητός της τοῦ νὰ σιρέρηται πάντοτε πρὸς τοὺς πόλους τοῦκόσμου ἡ μαγνητισθεῖσα βελὸν ὁδηγεῖ τὰ πλοῖα καὶ δεικνύει εἰς τοὺς ναυτικούς τὸν ἀληθινὸν δρόμον μεταξὺ τῶν θαλασσῶν ἐκ τοῦ ἐνὸς ἡμισφαίριου εἰς τὸ ἕτερον. Ἀκριβῶς εἰς ταύτην τὴν ιδιότητα τῆς μαγνητισθεῖσας βελὸνος ὀφείλει ἡ θαλασσοπορία τὰς μεγάλας της ἐπιτυχίας κατὰ τὸν μεσαίωνα. Ἡ πυξίς ἦτο τελείως ἀγνωστος τοῖς ἀρχαίοις, οὐδὲν καταδεικνύει ὅτι αὐτὴ ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς κυβερνήτας Φοίνικας, Ἕλληνας, Ῥωμαί-

ους ἢ Καρθαγενίους, ἀπ' ἐναντίας εἶνε γνωστὸν ὅτι τῇ ἐλλείψει παρομοίου πολυτίμου ὁδηγοῦ τὰ πλοῖα ἠναγκάζοντο νὰ πλέωσι συνθηῶς ὑπ' ὄψιν τῶν ἀκτῶν, τούτο δὲ ἐποίει τὸν πλοῦν δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον. Τυχαίως εὗρον ὅτι ἡ ἀνακτιθεῖσα μεμαγνητισμένη βελὸν κινουμένη ἐπὶ ὑποστηρίγματος ἢ πλέουσα ἐν τῷ ὕδατι τῇ βοήθειᾳ φελλοῦ, πάντοτε διὰ τοῦ ἐνὸς ἄκρου της ἐστρέφετο πρὸς βορρᾶν.

Ἄλλὰ παρῆλθον πολλὰ ἔτη, ἴσως αἰῶνες μετὰξὺ τῆς πρώτης ἀνακαλύψεως καὶ τῆς ἐφευρέσεως τῆς πυξίδος.

Κατὰ τὸν 16 αἰῶνα τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ναυτῶν τῶν ἀκτῶν τῆς Μάγχης καὶ τοῦ Ὀκεανοῦ *μαρινέτο* ἦτον ἐργαλεῖον ἀπροσδιορίστου σχήματος. Τοῦτο συνέκειτο ἐκ μαγνητικῆς βελὸνος προσαρμοζομένης εἰς φελλὸν ἢ εἰς ἄλλο οἰονόηποτε ἐλαφρὸν σῶμα, πλέον ἐν ἀγγεῖῳ πλήρει ὕδατος. Οἱ νῦνται ἐπωφελούντο ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὰς ὀμιχλώδεις ἡμέρας ἢ τὰς σκοτεινὰς ὀμιχλώδεις νύκτας.

Πολλοὶ διαμφισβητοῦσι τὴν τιμὴν τῆς ἐφευρέσεως τῆς ναυτικῆς πυξίδος, ἐν οἷς οἱ Νεαπολίται, οἱ Γάλλοι, οἱ Πορτογάλοι, οἱ Ἄγγελοι, ἀλλ' ἕκαστον ἔθνος δικαιοῦται νὰ ἐξεγείρη παρομοίαν διεκδικησὴν καίτοι οὐδεὶς δύναται νὰ πιστοποιήσῃ αὐτὴν δι' ἀξιοπίστων ἐγγράφων, διότι ὁ πρῶτος αἴτιος ταύτης τῆς πρώτης ἀνακαλύψεως εἶνε παντάπασιν ἀγνωστος. Περιηγηταὶ τινες ἐχθαυμάζοντες τὰς ἀρχαίας ἐφευρέσεις τῆς Κίνας ἐδοκίμασαν νὰ ἀποδώσωσι καὶ ταύτην τὴν ἐφευρέσιν εἰς τοὺς Σίνας, διότι ἡ ναυτικὴ πυξίς ἦτον ἤδη αὐτοῖς γνωστὴ κατὰ τὸν 17 αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ πιθανώτερον εἶνε ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὐτῆ ἐλήφθη παρ' αὐτῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἡ ναυτικὴ πυξίς ὡς καὶ ἄλλαι μεγάλαι ἐφευρέσεις, οἷον, τὰ ὀρολογια, ἡ πυρῆτις ἐπὶ μακρὸν χρόνον διετέλου ἀγνωστα. Ἀρχομένου τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος ὁ κάτοικος τῆς Νεαπόλεως Φλάβιο Δζόνα καταγόμενος ἐκ τῆς Ἀμάλης ἐπέφερε λίαν σπουδαίας βελτιώσεις ἐν τούτῳ τῷ ἐργαλείῳ, αἵτινες ἐπιτύχησαν τὴν ὀφέλειαν αὐτοῦ καὶ τὴν σημασίαν καὶ παρεκίνησαν τοὺς ἀπογόνους νὰ θεωρῶσι τὸν Φλάβιο Δζόνα πρᾶγματικὸν ἐφευρέτην τῆς ναυτικῆς πυξίδος.

Ὁ Δζόνα προσήρμωσεν εἰς ὑποστήριγμα ὀριζόντιον σιδηρῶν μαγνητισθεῖσαν βελὸν ἀφήσας αὐτὴν νὰ κινῆται ἐλευθέρως καὶ νὰ ὑπόκειται εἰς τὴν τάσιν τὴν στρέφουσαν τὸν μαγνήτην εἰς τὸν πόλον.

Ἐπὶ τῆς πλακῆς δ' ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστρέφετο ἡ μαγνητικὴ βελὸν ἐποίησε 16 διακίσεις τοῦ ἀνέμου θέσας τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἀλζουῖκου οἴκου τοῦ τότε ἐν Νεαπόλει δυναστεύοντος ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ δεικνύοντος τὸν βορρᾶν.

Ἀδύνατος εἶνε ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ταύτης τῆς ἐφευρέσεως τῆς πυξίδος ὑπὸ τοῦ Φλαβίου Δζόνα — συνήθως θεωροῦσιν ὡς ἔτος τῆς ἐφευρέσεως τὸ 1302 μ. Χριστόν. Ἄγνωστα εἶνε ἐπίσης τὰ περιστατικά τὰ ὁποῖα ὄθησαν εἰς τοιαύτην σπουδαίαν ἀνακάλυψιν ἄγνωστον εἶνε τίς ἦτον οὗτος ἐΦλάβιο Δζόνα καὶ τί ἐπάγγελμα μετήρχειτο.

Οὗτος μετέσχε τῆς τύχης πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν, οἵτινες τελειοποιούντες τὰς ἐπιστήμας, δημιουργοῦντες τὰς ὡραίας τέχνας γινόμενοι ἐργεῖται τοῦ ἀνθρωπίνου γένους λησιμονοῦνται ὑπὸ τῶν ἀπογόνων.

Ἐκτός δὲ τούτου παρήλθε πολὺς χρόνος πρὶν ἢ οἱ θαλασσινοὶ ἐξάξωσι πραγματικὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς πολυτίμου ἐφευρέσεως τοῦ Δζόνα.

Ἐπὶ τέλος κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ 17. αἰῶνος οἱ Πορτογάλοι ἐπὶ μᾶλλον ἐτελειοποιήσαν τὴν ναυτικὴν πυξίδα μεταχειρισθέντες πρὸς ἀνάβησιν αὐτῆς ἓνα τρόπον τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦσι καὶ τὴν σήμερον καὶ διαιρέσαντες τὴν πλάκα τῆς πυξίδος εἰς 32 μέρη ἢ rumb τοῦ ἀνέμου ἀποτελοῦντα ὁμοῦ 360 μοίρας τοῦ ὀριζοντίου κύκλου.

Οἱ κυβερνήται ἔχοντες τοιαύτην πυξίδα ἤδη θαρραλέως διὰ τῶν πλοίων τῶν διέπλεον τὰς ἀνοικτὰς θαλάσσας, ἀπαντὰς τοὺς ὠκεανούς, γνωστοὺς τε καὶ ἀγνωστοὺς.

Εἰς τὴν ναυτικὴν πυξίδα ἡμεῖς ὀρείλομεν τὰς σπουδαίας ἀνακαλύψεις τοῦ Χριστοφοροῦ Κολόμβου, τοῦ Βάσκο-δὲ Γάμα καὶ τῶν λοιπῶν περιφανῶν θαλασσοπόρων τῶν δοξασιάντων τὸν παρελθόντα καὶ τὸν φθίνοντα αἰῶνα ἡμῶν.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ ΕΚΘΕΙΑΖΩΝ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛ.ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΝ

Ὁ Δζάστης Φίλδ μέλος τοῦ Ἀρείου Πάγου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν διερχόμενος πρὸς τὸν Καναδᾶν ἔλαβε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς ἐφημ. Δέλη Οὐήντες.

Οὗτος ἀπαντῶν εἰς τὸν ρηθέντα συντάκτην εἰπόντα «προελάθετε ἡμᾶς ἐν τῇ σπουδῇ πρὸς αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ» παρετήρησεν, ἀπάρχουσι περὶ τούτου ἰδιαιτέραι αἰτίαι. Ἀλλὰ θὰ ἐπιτύχητε. Τὸ μεγαλεῖον θὰ ἐπέλθῃ μετὰ τοῦ χρόνου. Πανταχοῦ ἔχει οὕτως ὅπου ἡ Μεγάλη Βρεττανία θέτει τὸν πόδα τῆς καὶ τοῦτο ὄχι ἐνεκα τῆς ἰσχύος τῆς ἀλλὰ διὰ τινὰ εὐγενεστέραν αἰτίαν· αὕτη νομοθετεῖ, αὕτη ὑπερασπίζει τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν. Καὶ οἱ τιθέμενοι ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτῆς παραμένουσιν ἐκεῖ

πεποιθότες ὅτι θὰ κηλίτωσιν ἀπὸ τὴν ἀμπελον καὶ τὴν συκὴν τῶν». Ἡ Βρεττανικὴ Αὐτοκρατορία περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν τάξιν τὴν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὑπερασπίζει ἕκαστον συμφέρον ὅσον μικρὸν καὶ ἂν εἶνε. Ἔχετε μεγάλην πατρίδα καὶ ἐστὲ μέρος μιᾶς ἰσχυρᾶς μοναρχίας. Ὅταν σκεφθῶ περὶ τῆς Αὐστραλίας τῆς Νέας Ζηλανδίας, τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τῆς Ἰνδίας καὶ ταύτης τῆς μεγάλης χώρας, τοῦ Καναδά, κειμένου πρὸς βορρᾶν ἀπ' ἡμῶν, πληροῦμαι θαυμασμοῦ.»

— Φρονεῖτε, κύριε ὅτι αὕτη ἡ ἐκτεταμένη αὐτοκρατορία θὰ διαμένῃ ἀκεραία, ἠρώτησεν ὁ συντάκτης. «Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἰσοδικία θὰ καταστήσωσιν αὐτὴν διαρκῆ καὶ σταθεράν» ἀπάντησεν ὁ ἐντιμὸς δικαστής. «Τὰ προτερήματα ταῦτα εἶνε τὸ ταιμνόν τὸ συνδέον πρὸς ἄλληλα τὰ ἔθνη. Ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔθνος δύναται νὰ προοδέσῃ. Τοῦτο ἐνίοτε φθίνεται μέγα ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀλλ' ἐπὶ τέλος καταπίπτει. Ἡ κυριαρχία τῆς Βρεττανίας κατ' ἐξοχὴν εἶνε ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εὐθυδικίας· ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνω, χωρὶς φόβον μὴ ὑποπέσω εἰς ἀντίφασιν, περὶ τῆς εὐσταθείας καὶ μονιμότητος τῆς μεγάλης ταύτης αὐτοκρατορίας.» Ὁ Φίλδ ἐπιλαβόμενος τῶν σχέσεων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας εἶπεν ἂν ἡ μόνη ἀντιζηλία ἡ ὑπάρχουσα μεταξύ τῶν δύο τούτων χωρῶν, πεπολιτισμένων καὶ ἀνεξίτητων, θὰ εἶνε ἡ βιομηχανικὴ ἀμιλλα. Οἱ ὀμιλοῦντες τὴν Ἀγγλικὴν, Ἀμερικανοὶ ἢ Ἀγγλοὶ ἐνοοῦσι τί σημαίνει εὐθυδικία καὶ ἐπὶ τέλος θὰ ἐφαρμόσωσι τὴν δικαιοσύνην. Ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῶν νὰ ἐπιτρέψωσι νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀδικία. Ἄν τὴν σήμερον διηγέρθῃ μεταξύ αὐτῶν διένεξις τις, αὕτη εἶνε παροδική. Ἡμεῖς ἐξερχόμεθα ἐκ τῶν φρονημάτων τοῦ τόπου καὶ ἀσπαζόμεθα εὐρύτερα φρονήματα. — Ἄν ὁ Καναδᾶς ἀποχωρισθῇ ἢ συνενωθῇ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας—τίς δύναται νὰ εἰξεύρη; Τοῦτο εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ Καναδᾶς οὐδέποτε διὰ τῆς βίας θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Οὐδεὶς εὐ φρονῶν θὰ σκεφθῇ τοιοῦτόν τι. Ἄν μετὰ τὴν προσεκτικὴν ἐξερεύνησιν τούτου τοῦ ζητήματος, ἀμφότερα τὰ μέρη συμφωνήσωσιν ὅτι προτιμότερον εἶνε νὰ ἀρῇ τὸ φανταστικὸν ὄριον τὸ ὁποῖον τὰ χωρίζει καὶ ἐνωθῶσι, τότε, φρονῶ, ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν θὰ ἐκπληρωθῇ. Ἀλλὰ μωρία εἶνε νὰ γίνηται λόγος περὶ ἐξαναγκάσεως. Ὁ καιρὸς τῆς δυνάμεως παρήλθεν. Παρ' ἡμῶν βασιλεύει καὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον θὰ βασιλεύσῃ ἡ φρόνησις ἡ ὁποία ἐπὶ τέλος θὰ λύσῃ τοῦτο τὸ ζήτημα.»

Η ΩΟΤΟΚΙΑ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ

Ἀρχίζει κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον, φθάνει τὸ μέγιστον κατὰ τὸ ἔαρ, ἐξακολουθεῖ τὸ θέρος καὶ διακόπτεται ὅταν πίπτῃ τὸ πτελωμα τῶν. Καίτοι ἡ ὄρνις τίκει ὡὰ καὶ ἄνευ τῆς συνεργίας τοῦ ἀλέκτορος, ἀλλ' ἡ παρουσία τοῦ τελευταίου ποιεῖ τὴν ὠοτοκίαν ἀφθονωτέραν.

Ἡ ὄρνις ἀρχίζει νὰ ὠοτοκῇ μετὰ τὸν ἔκτον μῆνα τῆς ἡλικίας τῆς ἂν ἀναπτύσσεται ταχέως. Κατὰ τὸν πτηνοτρόφον Μπαρρᾶλ, μία γονιμὸς ὄρνις τίκει περὶ τὰ 600 ὡὰ: ἦτοι 80 κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, 120 —κατὰ τὸ δεύτερον,—126 κατὰ τὸ τρίτον, 80 —κατὰ τὸ τέταρτον— μετὰ ταῦτα ὁ ἀριθμὸς τῶν ὠῶν βαθμηδὸν ἐλαττοῦται.

Ἡ γονιμότης τῆς ὠοτοκίας τῶν ὀρνίθων διαφόρως ποικίλλει, τινὲς τίκτουσι μόνον τετράκις τῆς ἐβδομάδος, ἄλλαι— ἀνὰ δύο ἡμέρας, αἱ τρίται πάλιν, ἀλλὰ λίαν σπανίως τίκτουσι καθ' ἑκάστην. Ὁ τρόπος τῆς διατηρήσεως τῶν ὀρνίθων ἐξασκεῖ σημαντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὠοτοκίας. Αἱ ἀτελῶς ρεφόμεναι ὀρνίθες ὠοτοκοῦσιν ὀλίγον καὶ μικρὰ ὡὰ· αἱ παχέαι ὀρνίθες τίκτουσιν ὡὰ ἄνευ ἀσβεστώδους φλοιοῦ.

Οἱ ὀρνιθοτρόφοι συνιστῶσι δύο μέσα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὠοτοκίας: νὰ παρέχγηται εἰς τὰς ὀρνίθας θερμότης καὶ νὰ ταῖς δίδεται ἰδιαιτέρα τροφή. Πρὸς παροχὴν θερμότητος εἰς τὰς ὀρνίθας ἄνευ ἐξόδων ἰδιαιτέρων, οἱ ὀρνιθῶνες τοποθετοῦνται εἰς μέρος συγκοινωνοῦν μετὰ τῶν στάβλων ἢ τῶν ἐνδικοιτημάτων τῶν προβάτων καὶ ἄλλων ζώων, ἢ μετὰ τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν ὅπου ὑπάρχουσι τοιαῦται, ὅπως ἡ δυνατόν νὰ διατηρῆται σχετικὴ ὑψηλὴ θερμοκρασία ἄνευ ἐξόδων κατὰ τὸ ψῦχος. Εἰς τὸν τρόπον τούτον ὀφείλεται ἡ ὠοτοκία τῶν ὀρνίθων καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα ὅτε τὰ νωπὰ ὡὰ εἶνε ἀκριβώτερα ἢ ἄλλοτε.

Ἄν ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν ἡ ὠοτοκοῦσα ὄρνις εὐρίσκει ἐν τῷ στάβλῳ ἢ ἐν τῇ γωνίᾳ αὐτοῦ θερμὸν προσφύγιον οὐτινος χρῆζει δὲν εἶνε τὸ αὐτὸ εἰς τὰς ὀρνίθας τὰς ἐνδικοιτωμένας ἐν ὀρνιθῶσιν ὑπαιθρίοις. Ἐνεκα τούτου αἱ ὀρνίθες πρέπει νὰ κλειώνται καλῶς καὶ νὰ ἐξέρχωνται τὸν χειμῶνα μόνον ὅταν θερμῆν ὁ ἥλιος. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς τροφῆς τῶν ὀρνίθων προστίθενται εἰς αὐτὴν διεγερτικοὶ κόκκοι οἵτινες ὀλίγον εἶνε καυστικοὶ καὶ περιέχουσιν ὀλίγον ἔλαιον, οἶον σίγαπι, σπόρον τοῦ πέπονος ἢ φύλλα ἐκ τῆς χλωρᾶς ἢ τῆς ξηρᾶς ἀτζικινίδας κεκομμένα εἰς μικρὰ τεμάχια κτλ. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν χρησιμεύουσιν καὶ ἄλλα τινά: οἶον σίτος, ἀραβόσιτος, βρώμη, ἀποφάγια κρεατινὰ κτλ. Ὁ Βοατελλιέ συνιστᾷ τὴν χρῆσιν βεδρασμένων διὰ τοῦ

ἀσβεστώδους ὕδατος κόκκων. Λαμβάνεται μία λίτρα ἀδίκλυτου ἀσβέστου, ἣτις τίθεται ἐντός 12 λιτρῶν θερμοῦ ὕδατος καὶ ἀνακατώνεται καλῶς. Ἐπισωρεῦνται ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ κόκκοι καὶ διαβρέχονται διὰ τοῦ οὗτω παρασκευασθέντος ὕδατος. Μετὰ τοῦτο ὁ σωρὸς τῶν δημητριακῶν ἀνακατώνεται διὰ μεγάλης ζυλίνης περόνης, ἕως οὗ οἱ κόκκοι τελείως ἀπορροφήσῃ τὸ ὕγρον. Καίτοι δὲν εἶνε οὗτοι οἱ κόκκοι τόσον νόστιμοι, λέγει ὁ Βοατελλιέ, αἱ ὀρνίθες ὅμως πεινώσται τρώγουσιν αὐτοὺς χωρὶς νὰ βλαβῶσιν, ἐπὶ τῷ ὄρω ἢ θρέψις αὕτη νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον.

ΑΣΙΟΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΙΧΘΥΣΙ.

Δὲν εἶνε σπάνιον νὰ ἴδῃ τις ἀνθρώπινα ἐκτρώματα ἢ λίαν δυσειδή· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ὀλίγιστα ἐκτρώματα (monstres) ζῶσιν ἐπὶ τινὰς μῆνας διὰ τοῦτο συνήθως ὑποθέτουσι πολλοὶ, ὅτι αἱ περιπτώσεις αὗται ἀπαντῶσι σπανίως. Οἱ κολλητοὶ ἀνθρώποι ἰδίως διεγείρουσι τὴν περιέργειαν τῶν θεατῶν. Εἰς πολλοὺς βεβαίως εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐν Σιάμ ὑπῆρχον δίδυμοι κεκολλημένοι οἵτινες ἀπέθανον πρὸ εἰκοσίων ἐτῶν, ζήσαντες ἐπὶ ἡμισυ αἰῶνα μετ' αὐτοῦ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ πενοράμασι, μουσείοις κτλ. ἐδεῖκνουν τὰς ἀδελφὰς Μαρλίν—Χριστίαν, —Ρόζαν— Ζοζέχαν καὶ ἄλλας....

Ἐν τοῦτοις τοιοῦτον ἐκτρώμα ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ ἐν τοῖς ἰχθύσι. Συνελήφθησαν πρὸς τινος χρόνου δύο ἰχθύες κεκολλημένοι ἐκ τοῦ εἴδους Trutto fario οἵτινες μέχρι τῆς σήμερον ζῶσιν ἐν τῷ ἰχθυοτροφείῳ τῆς Καλλκούτας. Ἐκάτερος τῶν ἰχθύων ἔχει τὸ αὐτὸ μέγεθος· τὸ μῆκος αὐτῶν εἶνε ἕσον πρὸς 4 δακτύλους ἐνῶ τὸ μῆκος τῆς συνήθους Trutto εἶνε 5—7 δακτύλων. Οἱ ἰχθύς εἶνε κεκολλημένοι ἐν τῇ κοιλίᾳ κατὰ 1)2 δακτύλ. Παρόμοια ἐκτρώματα ἠρουνθήσαν τῷ 1885 ὑπὸ τοῦ διασήμεου Κατράζ καὶ ἐκλήθησαν γαστεροπαγία. Παρετήρηθη ὅτι ἡ γαστεροπαγία συχνάκις ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἰχθύσι τοῖς ἀνατρεπομένοις ἐν τοῖς ἰχθυοτροφείοις, ἐνῶ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς παρόμοιοι ἰχθύς σπανίως ἀπαντῶσιν. Ἐνεκα τούτου τὴν γαστεροπαγίαν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐξήγησις φαίνεται ἀπίθανος, διότι οἱ κεκολλημένοι ἰχθύς δυσκόλως θὰ ἠδύναντο ν' ἀνθῆξωσιν εἰς τὸν περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα, διότι συνεπέα ταύτης τῶν τῆς ἐλλείψεως οὗτοι θὰ ἐπιπτον θύματα τῶν πολυκρήμων τῶν ἰχθρῶν.

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΟΥ ΝΙΑΓΑΡΑ

Πολλοί γεωλόγοι έπειράθησαν να προσδιορίσωσι τόν χρόνον τής εμφάνισης του μεγίστου τούτου καταρράκτου τής 'Αμερικής. Τά αποτελέσματα όμως των έρευνών αυτών καταδείχθησαν ασύμφωνα. Ήδη ο Έλλικωτ (1790) στηριζόμενος επί τής υποθέσεως, ότι ο καταρράκτης διαρκώς ύψουται, ακριβέστερον, υποχωρεί προς τήν λίμνην Έριε, υπελόγησεν ότι ο Νιαγάρας από 55000 έτών ύφίσταται, ώστε, κατά τόν υπολογισμόν του Έλλικωτ, ο καταρράκτης τήν σήμερον έχει ηλικίαν 55,105 έτών. Ο Τσάρλιζ Λιάκελλ τῷ 1841 απέδωκεν εις τόν καταρράκτην ηλικίαν 35,000 έτών. 'Αλλ' οί αριθμοί του Έλλικωτ και του Λιάκελλ δεν είνε ακριβείς, διότι οί ρηθέντες γεωλόγοι δεν έποίησαν ακριβείς υπολογισμούς επί τής ταχύτητος τής καταστρεπτικής ενεργείας του ύδατος.

Έκ των νεωτέρων έξερευνητών ο Βούδφορντ (1886) εύρεν έτι μικρότερον αριθμόν ή ο Λιάκελλ, ήτοι 12,000 έτη, ο δέ Ζελμπέρτ—6,000 έτη. Έφέτος ο γεωλόγος Σπένσερ κατέδειξεν ότι οί υπολογισμοί των προγενεστέρων του είνε ανακριβείς διότι ούτοι υπέθετον τήν ίσομετρή υποχώρησιν του Νιαγάρα, τούτο δέ δεν είνε παραδεκτόν διότι ο ποταμός επέζησεν εις διαφόρους περιόδους καθ' ής μεταβλήθη και ή ύψις αυτού και ή δαπάνη του ύδατος. Κατά τήν πρώτην περίοδον τó ύψος τής πτώσεως του Νιαγάρα ίσοιτο προς 200 πόδας και ή δαπάνη του ύδατος ήτο 3)11 τής σημερινής ή περιόδου αυτή εξηκολούθησεν επί 17,200 έτη. Κατά τήν δευτέραν περίοδον ή ύψις του Νιαγάρα ήν άλλη ή τήν σήμερον. Τότε ήσαν 3 καταρράκται μετά κοινού ύψους 420 ποδών· κατά τήν διάρκειαν των πρώτων 6000 έτών ταύτης τής περιόδου ο ποταμός εκύλιε τά ύδατα μόνον τής λίμνης Έριε, κατά δέ τά επόμενα 4000 έτη και τά ύδατα των λοιπών λιμνών, προς δέ τούτοις ή δαπάνη σημαντικώς ηύξηθη. Οκτακόσια έτη αποτελούντα τήν τρίτην περίοδον παρήλθον έως ου συνενωθώσιν οί τρεις καταρράκται εις έν. 'Επί τέλους ή τετάρτη περίοδος εξακολουθεί μέχρι τής σήμερον, τ. έ. κατά τήν διάρκειαν ταύτης τής περιόδου ο καταρράκτης κατά τήν ύψιν του και τήν δαπάνην του ύδατος όλίγον διέφερε τής σημερινής του καταστάσεως προς τούτοις τó ύψος ήλαττώθη επί 1,5000 έτη από 365 ποδών εις 320 πόδας. Κατά τόν Σπένσερ λοιπόν, ή ηλικία του Νιαγάρα, είνε 17,000+10,000+800+3,000=31,100 έτη—αριθμός έγγύτερος προς τόν του Λιάκελλ (35,000). 'Αλλά τούτο είνε τυχαία σύμπτωσης και οί αριθμοί ούτοι ουδώς επιβεβαιούσιν άλλήλους, και ται υπελο-

γίσθησαν εκ διαφόρων σημείων τής δράσεως. Ο Σπένσερ υπελόγησε και τόν αριθμόν των έτών μετά τήν παρέλευσιν των όποιων ο Νιαγάρας δεν θα ύπάρχη πλέον. Συνεπεία τής βαθμιαίας ύψώσεως του έδάφους τής κοίτης του Νιαγάρα κάτωθεν του καταρράκτου και τής υποχωρήσεως του τελευταίου προς τήν λίμνην Έριε, τά ύδατα τής τελευταίας δεν θα χύνωνται πλέον διά του Νιαγάρα, αλλά θα διευθυνθώσι προς τόν Μισισσιπην. Ο Σπένσερ υποθέτει ότι άπαντες οί λοιποί σύγχρονοι όροι δεν θα μεταβληθώσιν. Η εκλειψις του Νιαγάρα θα επισυμβή, κατά τόν Σπένσερ, μετά τήν παρέλευσιν όκτώ χιλιάδων έτών.

Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΚΑΜΑΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Έπ' έσχάτων έγένετο έρευνα όπως γείνη γνωστόν τίνα μέτρα δέον να ληφθώσιν όπως εύρυνθη ο κύκλος των όφελίμων ενεργειών τής εν Λονδίνω Κάμαρας τής διαιτησίας. Τά αποτελέσματα ταύτης τής έρευνής εύρίσκονται εν τή πρό όλίγου δημοσιευθείση εκθέσει τής δικαστικής επιτροπής. Έν τη εκθέσει μεταξύ άλλων αναφέρονται τά ακόλουθα· «Ο απαιτούμενος χρόνος προς επιθεώρησιν μιās υποβληθείσης εκ διαιτησίας υποθέσεως δεν υπερβαίνει τας δέκα ημέρας αν ληρθώσιν άπασαι αι επιθεωρηθείσαι υποθέσεις ή μια μετά τήν άλλην. Τόσον βραχεία είνε ή περίοδος μεταξύ τής επιδόσεως τής άναφοράς προς διαιτησίαν και τής άπυγελίας τής άποφάσεως. Ουχι πρό πολλού χρόνου μία ύπόθεσις έτελείωσεν εντός έξ ημερών. Η άνταμοιέ ή διά τήν άπόφασιν επί μιās επιθεωρηθείσης υποθέσεως κατά μέσον όρον δεν υπερβαίνει τας 5 1)4 λίρας στερλίνας και ται επιθεωρήθησαν διενέξεις προελθούσαι εκ διαφορών ένεκα μεγάλων ποσών. Επιβεβαιούται ότι οί προτειναντες τας διαφιλονεικουμένας υποθέσεις των εις τήν διαιτησίαν τής Κάμαρας έπεινούσι πολύ τους τρόπους τής ενεργείας αυτής και έθαύμαζον διά τήν ταχύτητα μεθ' ής διαλύονται αι φιλονεικίαι και διά τας όλίγας δαπάνας τας απαιτούμενας κατά τήν διαιτησίαν. Η ίδρυσις ταύτης τής Κάμαρας διήγειρε σπουδαίον ένδιαφέρον δημοσία και εν τῷ τύπῳ. Πολλοί εκπράζουσι τήν επιθυμίαν όπως τά δικαστήρια τής 'Αγγλίας μεταβάλωσι τόν τρόπον τής διεξαγωγής των υποθέσεων και τροποποιήσωσιν αυτόν συμφώνως προς τας ανάγκας των εμπόρων, ώστε αι υποθέσεις να επιθεωρώνται ταχύτερον και να καταργηθώσιν αι μακραι καταπαύσεις

ΦΟΡΜΕΝΟΦΩΝΟΝ

Τό υπό του Γάρδη έφευρεθέν προφυλακτικόν των εργατών εν τοις μεταλλείοις ακουστικόν όργανον «formenophon» αποτελείται εκ δύο οργανικών σωλήνων εξαγόντων τους αυτούς ήχους συνεργομένου εις ένα τόνον τή ενεργεία τής εις αυτούς εισόδου καθαρού άέρος, ή τελείως όμογενοϋς άερίου. Υπό τοιούτον όρον οί σωλήνες εκβάλλουσι παρατεταμένους ήχους. 'Αλλ' εάν εν τῷ ενί σωλήνι εισέλθη καθαρός άήρ, εν τῷ έτέρῳ δεάήρ μεμονωμένος μετά τινος άερίου εκρηκτικού π. χ. τότε ή άρμονικότης και ή διάρκεια των ήχων θα παύση και ο εις σωλήν θα εκβάλη τόνους διαφόρους άλλήλων κατά όμοια διαλείμματα, εκ δέ του αριθμού τούτων των παραλλαγών των τόνων κατά στιγμήν είνε δυνατόν κατά προσέγγισιν να προσδιορισθῆ κατά πόσα εκατοστά εύρίσκειται άέριον εν τῷ εις τήν σωλήνα εισερχομένῳ άέρι. Η συσκευή του Γάρδη είνε ούτω κατασκευασμένη ώστε εις τόν ένα σωλήνα διαρκώς εισέρχεται εις μόνον καθαρός άήρ εκ του έφηρμοσμένου εις τόν σωλήνα άσκού, ο δέ άλλος σωλήν είνε προσιτός εις τόν έξωτερικόν άέρα, μετ' αυτού δέ και εις τά συνύπαρχοντα άέρια. Κατά τήν επιθυμίαν τής ακαδημαϊκής επιτροπής, ήτις ενέκρινε τó φορμενοφώνον του Γάρδη τούτο έτελειοποιήθη υπ' αυτού επί τοσοϋτον, ώστε και οί δύο σωλήνες άδιακόπως εκβάλλουσι συμφωνίαν (unisson) όταν ο άήρ εν τῷ μεταλλείῳ είνε καθαρός· εν δέ τῇ εναντία περιπτώσει ο αριθμός των μεταβάσεων από του ενός τόνου εις τόν άλλον (ή επανάληψις των όποιων παράγει εις τήν άκοήν τήν έντύπωσιν του trille) μεταδίδεται διά του τηλεφώνου εις όλα τά μέρη του μεταλλείου, ώστε πάντες οί εν αυτῷ εργαζόμενοι είδοποιούνται συγχρόνως περί τής παρουσίας εν τῷ μεταλλείῳ εκρηκτικού άερίου. Εκτός τούτου προς τó φορμενοφώνον έφαρμόζεται αυτόματος δεικτής σημείων τον αριθμόν των κυμάνσεων του ήχου των παραγουσών τó trille. Τοιούτοτρόπως και οί επιστάται των μεταλλείων και οί εργάται θα δύωνται να κρίνωσιν εκ του αριθμού των κυμάνσεων του ήχου τόν βαθμόν του έπαπειλούντος αυτούς κινδύνου.

ΕΝΤΟΜΑ ΕΔΩΔΙΜΑ

Είς Ίταλός μοναχός, ο πατήρ Δζούλιο Κορδάρα, εν τινι περί των έντόμων πραγματευομένῳ πονήματί του λέγει, ότι ταύτα τά τρομερά μικρά πλάσματα έδημιουργήθησαν μόνον προς

των εργασιών των δικαστών. Έπειδή οί κάτοικοι από πολλού χρόνου είχαν συνηθίση να προσφύγωσιν εις τά δικαστήρια του κράτους προς διεκπεραίωσιν παντοιοδών υποθέσεων, θα παρέλθη πολύς χρόνος έως ου ούτοι μάθωσι να ζητώσι τήν διαιτησίαν άκόμη εν τοιαύταις υποθέσειν αιτινες είνε καταλληλόταται προς λύσιν κατά τούτον τόν τρόπον. Πεποιθήμεν ότι θα έλθῃ ο καιρός οτε ή Κάμαρα τής διαιτησίας θα άφαιρέσῃ πολλήν εργασίαν εκ των δικαστηρίων. Αν ούτως έχει εν 'Αγγλία, διατί να μη είνε τó αυτό και εν ταις λοιπαίς χώραις;

ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Πρό πέντε έτών εξεργάγη επανάστασις κατά των ξένων υπό των Κινέζων των κατοικούντων επί τής κοιλάδος τής διαβρεχομένης υπό του ποταμού Γιαγγ-τσέ-Κιάγγ. Αρχηγός ταύτης τής κινήσεως ήν ο Τσου-Χάν όστις μετήρχετο τόν έξῆς κατά των Χριστιανών τρόπον. Ούτος έδημοσίευσεν εικόνας και άρθρα άποτροπιαότατα έλέγχων τους χριστιανούς επί άνυπαρκτοις κακουργήμασιν άνηθικότητος, όμότητος και άσεβείας, αυται αι εικόνας και τά άρθρα ούτως εξήρηθισαν τόν λαόν ώστε έφώρμησε κατά πλήθη κατά των ξένων. Τόσον δραστήριος ήν ο Τσου-Χάν εν τούτῳ τῷ διωγμῷ των χριστιανών ώστε οί εν τῇ αὐτῇ τής Κίνας πρέσβεις των ξένων δυνάμεων ήναγκάσθησαν να ζητήσωσι παρά τής κυβερνήσεως τήν κράτησιν και τιμωρίαν αυτού. Έπ' έσχάτων άνηγγέθη ότι ο άμελικιτικός ούτος πρῶην διώκτης του χριστιανισμού καταγίνεται τώρα εις τήν μελέτην των 'Αγίων Γραφών και ότι άπεχωρήσθη των προτέρων του όπαδών. Ούτος εξέφρασε τήν επιθυμίαν να επισκεφθῆ τήν πόλιν Χάν-Κάν και να διδαχθῆ παρά των ίεραποστόλων τήν χριστιανικήν θρησκείαν, αλλά φοβείται μη οί Ευρωπαίοι συλλάβωσι και φονεύσωσιν αυτόν. 'Αφ' ου έπληροφορήθησαν οί ίεραπόστολοι περί τής επιθυμίας ταύτης του Τσου-Χάν προσέκαλεσαν αυτόν τε και τόν τυπάνοντα τας κατά των χριστιανών εικονογραφίας (όστις ήρχισε να δεικνύη έπίσης ευνοίαν προς τόν Χριστόν) να επισκεφθώσι τήν πόλιν Χάν-Κάν βεβαιούντες ότι ουδέν θα πάθωσιν. Είνε σπουδαίον πρᾶγμα αν ο Τσου-Χάν μετά τόν διωγμόν των χριστιανών ως ο Σαύλος, γείνη ως ο 'Απόστολος Παύλος κήρυξ τής χριστιανικής πίστεως. Τοιαύται επιστροφαι δεν είνε σπάνιον εν τῇ ιστορίᾳ τής θείας χάριτος.

βλάβην τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, διότι εἰς τινα ἔντομα ὀφείλομεν χρεώδη τινα, οἷον τὴν μελάνην καὶ διαφόρους βαφάς ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ὠρέλιμα ὕλικα, οἷον τὸν κηρὸν, τὴν μέταξαν τὸ μέλι κτλ.

Μόνον ἕνεκα ριζωθείσης τινὸς συνηθείας δὲν μεταχειρίζομεθα ὡς τροφήν αὐτὰ τὰ ἔντομα ἀλλ' ὅπου καὶ ἂν στραφῶμεν— πρὸς βορρᾶν νότον ἀνατολήν καὶ δύσιν, ἐν ἀπάσαις ταῖς περιόδοις τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας εὐρίσκομεν ἀνθρώπους, οἵτινες ἔτρωγον καὶ τρώγουσι διάφορα ἔντομα.

Ἐκ πάντων τῶν ἐντόμων οὐδὲν τόσον πολὺ κατηναλίσκετο καὶ καταναλίσκεται ὡς τροφή μετὰ τοσαύτης ὀρέξεως ὅσον αἱ κάμπαι τῶν χρυσαλίδων. Ὁ Ρωμαῖος Αἰλιανὸς ἀναφέρει περὶ ἐνὸς βασιλέως τῆς Ἰνδίας, ὅστις μετὰ τὸ δεῖπνον παρέθηκεν εἰς τοὺς Ἕλληνας φιλοξενουμένους ὑπ' αὐτοῦ ὀπτους σκώληκας, οἵτινες ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ ἔθεωροῦντο ὡς νοστιμώτατοι καὶ ὅτι ἡ τροφή αὐτῆ ἤρσεν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αὐταὶ ἦσαν αἱ κάμπαι τοῦ μακρορρύγχου, ὅστις ἀπαντᾷ κατὰ μεγάλα πλήθη ἐν ταῖς πλείσταις χώραις τῆς Ἀσίας.

Ὅστις ἔτυχε νὰ περιηγηθῆ τὴν ἀνατολικὴν Ἰνδίαν, καὶ τὴν σήμερον θὰ ἀπαντήσῃ ἐκεῖ παρατιδομένους μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς τροφῆς οὐ μόνον ἐγχωρίους ἀλλὰ καὶ Γάλλους καὶ Ἀγγλους ἀποίκους οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῆς πολυτελοῦς των τραπέζης παραθέτουσι τοιοῦτου εἶδους dessert. Ἡ κάμπη τοῦ μακρορρύγχου τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας ἐκ τοῦ ρηθέντος γένους ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «γροῦ-γροῦ» εἶνε ἐν μέγα, παχὺ, λευκὸν καὶ μαλακώσωμον ἔντομον, τὸ ὅποιον μεγάλας βλάβας ἐπιφέρει εἰς τοὺς φοίνικας, τὸν σακχαροκάλαμον καὶ ἐνδιαίταται ἐν ταῖς ὅποιαις τὰς ὁποίας ἀνοίγει ἐν τοῖς ἴστοις τῶν δένδρων. Οἱ γαστρονόμοι θεωροῦσιν ὡς τὸν ἀρίστον τρόπον τὸ καταπίνειν ταύτας τὰς κάμπας ὡμὰς· οἱ γευθέντες τούτων ἰσχυρίζονται ὅτι εἶνε λίαν νόστιμοι καὶ ὁμοιάζουσι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον τῶν μύσων. Ἄν νοερώς τώρα μετενεχθῶμεν εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ συμπόσια τῆς ἀρχαίας Ρώμης ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας θὰ ἴδωμεν καὶ ἐκεῖ γαστρονόμους οἵτινες ἔτρωγον μετὰ πολλῆς ὀρέξεως ἐν γένος γλυκῶν τὴν γεῦσιν κανθάρων τοὺς ὁποίους ὁ Πλίνιος καλεῖ (Cossus) πιθανῶς τὴν κάμπην τοῦ κανθάρου ἧτις ἐνδιαίταται ἐπὶ τῶν δρυῶν, καὶ τοὺς ὁποίους ἐπίτηδες ἔτρεπον διὰ τοῦ ἀλεύρου. Ἐν Αἰγύπτῳ αἱ γυναῖκες συνείθιζον νὰ πίνωσι τὸ μίγμα τοῦτο τῶν κανθάρων συγκείμενον ἐξ ἐλαίου μέλιτος καὶ λειοτετριμμένων κανθάρων· τοῦτο ἐποιοῦν ὅπως ἐπιτύχωσιν ἐκείνον τὸν βαθμὸν τῆς πολυσαρκίας, ὅστις ὑπὸ τῶν κα-

τωικῶν τῆς Ἀνατολῆς θεωρεῖται ὡς ὁ ἀπαρά- τητος ὄρος τῆς γυναικείας καλλονῆς. Αἱ γυναῖκες τῆς Ἀρχαίας μιμούνται τὸ παράδειγμα τῶν ματρονῶν τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἀρχομένου τοῦ παρόντος αἰῶνος ὁ διδάκτωρ Δάρβιν λίαν σοβαρῶς προέτεινεν ὅπως ὁ ὁ κίνθαρος τοῦ Μαῦτου συγκαταλεχθῆ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμετέρων φαγητῶν λέγων ὅτι δὲν εὐρίσκει ἀφορμὴν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ κίνθαρος οὗτος, ἂν παρασκευασθῆ καλῶς νὰ μὴ δύνηται νὰ κατασταθῆ τοιοῦτον νόστιμον φαγητὸν, ὡς ὁ τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας τῶν φοινίκων μακρορρύγχος. Ἄν ἠκολουθούμεν τὴν συμβουλὴν του θὰ ἐποιούμεν σπουδαίαν ἐκδούλευσιν πρὸς τοὺς γεωργούς ἰδίᾳ κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη ὅτε ὁ ἔκτακτος πολλαπλασιασμὸς τοῦ κανθάρου τοῦ Μαῦτου ἐπαπειλεῖ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐντοπιῆς βλαστήσεως. Ἄλλ' ὁ διδάκτωρ Δάρβιν συγκρίνον τὸν κίνθαρον τοῦ Μαῦτου πρὸς τὸν τῶν φοινίκων μακρορρύγχον, φαίνεται, ὅτι ἐλησμόνησεν ὅτι ἐν ᾧ ὁ τελευταῖος τρέφεται ἐκ τῆς ἐντερικῆς τῶν σπαρτῶν καὶ τοῦ γλυκέος χυμοῦ τῶν δένδρων τῶν τροπικῶν ὁ ἡμέτερος κίνθαρος κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναπτύξεώς του ἐνδιαίταται ἐν τῇ γῇ καὶ τρέφεται ἐκ τῶν ριζῶν τῶν χορτῶν, ἕνεκα τούτου ὅσον ἐπιτηδείως καὶ ἂν παρασκευασθῆ πάλιν θὰ εἶνε ἀνοστος. Μεγαλειτέρην σημασίαν ὡς τροφή ἔχουσιν αἱ ἀκρίδες, ἡ τρομερὰ αὐτῆ μάλιστα τῶν σπαρτῶν ἐν Ἀραβίᾳ, Συρίᾳ, Περσίᾳ, Αἰθιοπίᾳ, Αἰγύπτῳ, Βαρβαρίᾳ καὶ Ἰνδίᾳ— αἱ ἀκρίδες καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἶνε ἐν χρήσει ὡς τροφή. Ὁ τρόπος τῆς παρασκευῆς αὐτῶν εἶνε διάφορος. Ἐν καιρῷ λιμοῦ ἡ σιτοδείας ἀλέθουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰς ξηρὰς ἀκρίδας διὰ χειροκινήτων μύλων καὶ τὴν κόνιν ἀναμιγνύουσι μετὰ γάλακτος ἢ ὕδατος καὶ ἐκ τοῦ τοῦ μίγματος κατασκευάζουσι πλακοῦντας τοὺς ὁποίους ψήνουσιν ὡς τὸν συνήθη ἄρτον. Ἀλλὰ καὶ ὅταν δὲν μαστίζῃ ὁ λιμὸς οἱ ἐγχώριοι τῶν μνημονευθεισῶν χωρῶν τρώγουσι μετὰ πολλῆς ὀρέξεως τὰς ἀκρίδας ἢ ὅπτας ἐν τῷ βουτύρῳ ἀπορρίπτοντες πρότερον τοὺς πόδας, τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ πτερὰ ἢ βεβρασμένας μετὰ τοῦ ἄλατος. Ἄπαντες οἱ σύγχρονοι περιηγηταὶ ὁμοφώνως ἀναγνωρίζουσι τοῦτο τὸ φαγητὸν ὡς νόστιμον· κατ' αὐτοὺς αἱ οὕτω παρασκευασθεῖσαι ἀκρίδες ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς θαλασσίους καρκίνους. Δὲν πρέπει πρὸς τούτοις νὰ λησμονήσωμεν ὅτι ἐπωλοῦντο ποτὲ αἱ ἀκρίδες ἐν ταῖς ἡγοραῖς τῶν πεπολιτισμένων ἀρχαίων Ἕλλήνων.

Δὲν εἶνε θαυμαστὸν τὸ ὅτι οἱ ἰσάμενοι ἐν τῇ κατωτάτῃ βαθμίδι τοῦ πολιτισμοῦ ἄγριοι καὶ πειναλέοι Μπουσμένοι ἢ οἱ Ὀττεντότοι τῆς Νοτίας Ἀφρικῆς μετὰ χαρᾶς συναντῶσι τὴν

ἐμφάνειν τῶν ἀκρίδων ἐν τῇ χώρᾳ των.

Ἐν Αὐστραλίᾳ ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἀκρίδες οἱ ἐγχώριοι ἀκόμη δὲ καὶ τινες ξένοι ἐκ τῆς λευκῆς φυλῆς ἀντὶ αὐτῶν μεταχειρίζονται ὡς τροφήν διάφορα εἶδη καμπῶν. Μία ἐκ τούτων εἶνε ἀξιολογούμενος— ἡ παχεῖα, ὑπόλευκος κάμπη μεγάλων διαστάσεων τὴν ὁποῖαν οἱ ἐγχώριοι τρώγουσιν ἄνευ τινὸς παρασκευῆς ἀφαιροῦντες μόνον τὴν ἐπιδερμίδα της. Ἄλλο γένος καμπῶν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «μπουγόγγ» κατ' ἔτος κατὰ πολλὰ σμῆνη ἐμφανίζεται εἰς τινὰς τόπους· οἱ ἐγχώριοι συναθροίζονται ἐκεῖ ἐκ τῶν πλησίων καὶ τῶν ἀπωτάτων μερῶν συλλέγουσιν αὐτὰς καὶ κατασκευάζουσι πλακοῦντας. Μετὰ παρέλευσιν ἑβδομάδων τινῶν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς τροφῆς μεταβάλλει τελείως τοὺς ἀγρίους: ἀπὸ ξηρῶν καὶ ἡμιπειναλέων ὄντων γίνονται ὑγιεῖς καὶ παχύσαρκοι.

Οἱ Μπουσμένοι τὰς κάμπας θεωροῦσιν ὡς ἐρεθιστικὸν φαγητὸν, οἱ δὲ οἰκονόμοι Κινεζοὶ ἀφ' οὗ ἐξάξουσιν ἐκ τῶν βομβύκων τὴν μέταξαν τρέφονται ἐκ τῶν καμπῶν τῶν ἐγκλείστων ἐν τοῖς βόμβυξιν. Ὅπως συμπληρώσωμεν τοῦτο τὸ ἄρθρον ἀναφέρομεν λέξεις τινὰς καὶ περὶ τῶν ἐδωδίων μυρμηκῶν. Ἐν Βρασιλίᾳ οἱ κάτοικοι τρώγουσι τοὺς μύρμηκας ὡς σακχαρωτὰ καὶ ἀναμιγνύουσιν αὐτοὺς μετὰ εἶδους τινὸς ρητίνης πρὸς κατασκευὴν διαφόρων φαγώσιμων. Ἐν Σιέρα Λεόνῃ βράζουσιν ἐν τῷ βουτύρῳ τοὺς μύρμηκας καὶ τοὺς τρώγουσιν. Ἐν Εὐρώπῃ τοὺς συνήθεις τῶν δένδρων μύρμηκας οὐχὶ σπανίως μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν ὄξους πρὸς δὲ νότον τῆς Γαλλίας οἱ σακχαροπλάσται μεταχειρίζονται αὐτοὺς πρὸς κατασκευὴν εἶδους τινὸς γλυκοῦ καλουμένου (crème auxfourmis). Ἡ γεύσις αὐτῶν εἶνε ὑπόξινη ὁμοιάζουσα ὀλίγον πρὸς τὴν τοῦ χυμοῦ τοῦ λεμονίου. Ἐν Μεξικῶν διαδεδομένοι εἶνε οἱ Hormigas mieleras ἢ Hormigas michileras τ. ε. οἱ μελιτοφόροι ἢ οἱ σακκοφόροι μύρμηκες ὡς καὶ οἱ κατὰ ἄπειρα σμῆνη ἐνδιαιτώμενοι παρὰ τὴν πόλιν Δολορὲς «Busilore» καὶ ἀπολαύουσι μεγάλης τιμῆς πωλούμενοι καὶ σταθμιζόμενοι. Ἐπὶ τέλους καὶ οἱ λευκοὶ μύρμηκες ἢ τερμίται (termites) θεωροῦνται ὡς λίαν νόστιμος τροφή ἐν ταῖς χώραις ὅπου ἐνδιαίτωνται καὶ οὐ μόνον τρώγονται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἀποίκων. Ὁ περιώνυμος Μίστερ Γ. Στάνλεη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν τῇ Ἀφρικῇ περιοδείᾳ του πολλάκις μετεχειρίζετο ἐν τῇ τροφῇ τοὺς λευκοὺς μύρμηκας καὶ ἄλλα τινα ἔντομα.

ΠΟΛΥΤΙΜΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ

Πρὸ τίνος χρόνου ἐγνώσθη ὅτι ἐν τινὶ κώμῃ

παρὰ τὴν Καισάρειαν (Μικρᾶς Ἀσίας) φυλάττεται ἐν πολυτιμώτατον χειρόγραφον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὅτι ἐκτίθεται εἰς δημοπρασίαν. Τοῦτο διήγειρε τὴν ἀντιζηλίαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας, Ρωσσίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἐκυκλοφόρει ἡ φήμη ὅτι ἐν τινὶ κώμῃ τῆς μικρᾶς Ἀσίας διασώζεται ἐν χειρόγραφον τοῦ Εὐαγγελίου γραφὸν κατὰ τὸν ἕκτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χειρογράφου θέλων νὰ πωλήσῃ αὐτὸ ἐδείκνυε μόνον ἐν φύλλον. Οἱ ἰδόντες αὐτὸ ἔτρεπον τὴν ἐλπίδα ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν διάσημον Κώδικα ὅστις καλεῖται ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων Kodex N ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξ φύλλα διασώζονται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ, τέσσαρα ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσεῖῳ, δύο ἐν τῇ Βιενναίᾳ βιβλιοθήκῃ καὶ τριάκοντα τρία ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς νήσου Πάτμου, τὰ δὲ λοιπὰ φύλλα μέχρι τοῦδε δὲν εἶχον εὐρεθῆ. Τὰ εὑρεθέντα φύλλα παραβάλλονταί τῶρα πρὸς τὰ ἤδη γνωστὰ καὶ ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θὰ συμπληρωθῆ ὁ Κώδικς. Τὸ ἐν Καισάρειᾳ σωζόμενον χειρόγραφον εἶνε οὐ μόνον ἀρχαῖον ἀλλὰ καὶ λαμπρότατον γεγραμμένον ἐπὶ λεπτοτάτης καὶ πρώτης ποιότητος περγαμνῆς βεβαμμένης διὰ ὠραίας ἐρυθρᾶς βαφῆς. Τὰ γράμματα τοῦ χειρογράφου εἶνε ἀργυρὰ καὶ γεγραμμένα κατὰ τὸν ἀρχαῖκὸν τύπον τῆς γραφῆς (uncialis), αἱ συντομεύσεις τῶν θείων ὀνομάτων εἶνε γεγραμμένα διὰ χρυσῆς μελάνης. Αἱ σελίδες ἔχουσι μῆκος 32 ὑπεκατοστομέτρων καὶ πλάτος 26· ἐν ἐκάστη δὲ σελίδι ὑπάρχουσι δύο στῆλαι. Ἀντιπρόσωπός τις ἐνὸς Ἀγγλικοῦ πανεπιστημίου καὶ ἕτερος ἐνὸς Ἀμερικανικοῦ προέτειναν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς κώμης Σαρμουσακλή τὴν ἀγορὰν τοῦτο τοῦ πολυτίμου κειμηλίου. Ἐπὶ τέλους εἰς Γῶσσοσ κατώρθωσε νὰ καταπείσῃ τοὺς ἐπιτρόπους ὅπως πωλήσωσιν εἰς αὐτὸν τοῦτο τὸ χειρόγραφον ἀντὶ χιλίων λιρῶν στερλινῶν. Φήμη κυκλοφορεῖ ὅτι τὸ χειρόγραφον προορίζεται διὰ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ—ΛΥΚΟΣ ΕΝ ΙΝΔΙΑΙΣ

Ἐν τῷ περιοδικῷ «Field» ἐδημοσιεύθη περὶ τινος εἰδησις ἐκ Σιγκαπούρης καθ' ἣν εἰς αὐτόπτης μάρτυς ἀνέφερεν ὅτι ἔτυχε νὰ ἴδῃ «ἀνθρώπον λύκον». Περὶ τοῦ περιέργου τούτου φαινομένου τῆς φύσεως ἔλεγον, ὅτι ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας ἀνηπάσθη ὑπὸ λυκαίνης ἧτις ἐθήλασε καὶ ἀνέθρεψεν αὐτόν. Μετὰ ταῦτα κατώρθωσεν νὰ τὸν ἀρπάσωσιν ἐν τινὶ χωρίῳ εἰς τὰ περί-

χωρα τῆς Σιγκαπούρης. Ὁ ἀνταποκριτὴς εἶρε τὸν ἄνθρωπον λύκον ἐν μιᾷ καλύβῃ τοῦ χωρίου. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦν περίπου εἴκοσιν ἐτῶν· ἐκ τῶν κινήσεων καὶ τῶν μανέρων του ἐφάνητο ὅτι οὗτος ἦν ἄλογον ζῶον, ἐκφράζον διὰ τῶν ὠρυγμῶν μόνον τὴν εὐχαρίστησιν ἢ τὴν ὀργὴν του. Οὗτος περιεπάτει δόλογυμος μόνον οἱ μῆροί του pudoris causa ἦσαν κεκαλυμμένοι διὰ ρακῶν. Οὗτος ἠδύνατο νὰ ἴσταιται, ἀλλ' ἐπροτίμα νὰ βαδίξῃ τετραποδηθεὶ· ἡ ἐπιδερμὶς τῶν γονάτων αὐτοῦ ἦν σκληρὰ ὡς τὸ βόειον δέρμα. Κατὰ τὴν νύκτα ὁ ἄνθρωπος—λύκος ἐκρύπτετο ἐν τῇ καλύβῃ του, τὴν δὲ ἡμέραν ἐξήρχετο ὅπως κορέσῃ τὴν πεινὰν του διὰ τῶν ἀποφαγίων του τὰ ὅποια ἔρριπτον ἐκ τῶν οἰκιῶν. Οἱ κάτοικοι ἐθεωροῦν αὐτὸν «ἀποσταλέντα ὑπὸ τῶν θεῶν». Οὗτος ἐκοιμᾶτο συστρεφόμενος ὡς σφαῖρα καὶ δὲν ἐκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ ἐφαπλώματος τὸ ὅποιον οἱ φιλόανθρωποι τῷ ἔθεσαν ἐν τῇ καλύβῃ του. Πρὸς οὐδένα ἠσθάνετο ἀφοσίωσιν. Περιγράφουσιν αὐτὸν ὡς ἐστερημένον τῶν παθῶν καὶ τοῦ νοῦ τ. ἔ. τελειῶς ἐγκρατῆ καὶ ἠλίθιον. Πρὸ δέκα πέντε ἐτῶν ὅτε ἔφεραν εἰς τὸ χωρίον τὸν «ἄνθρωπον — λύκον» προσεπάθησαν νὰ μορφώσωσι καὶ νὰ μετατρέψωσιν αὐτὸν πεπολιτισμένον ὄν, ἀλλ' ἀπάσαι αὐταὶ αἱ ἀπόπειραι ἀπέβησαν εἰς μάτην. Εἶνε ἄγνωστον πῶς οὗτος ἐτελεύτησε καὶ ἂν ἀκόμη ἐτελεύτησεν: ἴσως εἰσέτι ζῇ.

ΜΥΡΜΗΚΕΣ—ΜΕΛΙΤΟΦΟΡΟΙ

Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν τῇ βορείῳ καὶ μέσῃ Ἀμερικῇ, ὡς καὶ ἐν τῇ Αὐστραλίᾳ εὐρέθησαν μύρμηκες συναθροίζοντες μέλι καὶ τρέφοντες δι' αὐτοῦ τοὺς ἐν τῇ μυρμηκίᾳ εὐρισκομένους συναδέλφους τῶν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἡ κοιλία αὐτῶν ἐξοιδαίνεται καὶ ὁμοιάζει μὲ κοκκον ἐρεβίνθου. Οὗτοι κλείονται εἰς τὰ ταμεία τῶν τροφῶν τῆς μυρμηκίας. Οἱ λοιποὶ μύρμηκες ἐν καιρῷ ἀνάγκης συλλαμβάνουσι τούτους τοὺς μελιτοφόρους, καὶ ἀφ' οὗ πιέσωσι τὴν κοιλίαν αὐτῶν ἀπορροφῶσι τὸ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ἐκρέον μέλι. Ἐν Μεξικῷ τοὺς μύρμηκας—μελιτοφόρους συναθροίζουσι καὶ πωλοῦσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ τοῦ Λονδινίου ἀνθρωπολογικοῦ συλλόγου ὁ Γούττσηνσον ἐδειξεν εἰς τοὺς συνεδριάζοντας τοὺς ἐν Νατάλῃ τῆς Ἀφρικῆς εὐρεθέντας ὑπ' αὐτοῦ μύρμηκας μελιτοφόρους.

Ἐν ταῖς μυρμηκίαις τοῦ ἀφρικανικοῦ εἶδους οἱ μύρμηκες οὗτοι ἀπαντῶσι κατὰ μονάδας, ἐν ᾧ παρὰ τῷ ἀμερικανικῷ (Myrmecocystus) καὶ αὐστραλικῷ (Camponotus) εἶδει ὅλος ὁ θόλος τῶν ταμείων πληροῦται ὑπ' αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΛΟΓΟΙ ΕΝ ΛΙΘΟΙΣ

Τὸ βιβλίον τοῦτο μετάφρασμα τοῦ μακαρίτου ἀρχιερέως Ἀργολίδος Δανιὴλ Πετρούλια εὐρίσκεται καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἀστραπῆς πρὸς πώλησιν εὐθηνότατα ἀντὶ δραχμῶν δύο (2) μόνον. Ὡς ἐξῆς δὲ τὸ συνέστησεν ἄλλοτε ὁ Λόγος. «Λόγος ἐν λίθοις ἢ ἡ Γραφή βεβιωμένη ὑπὸ τῆς Γεωλογίας». Τὸ βιβλίον τοῦτο συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, διὰ τῆς γεωλογικῆς ἐπιστήμης ἀποδεικνυούσης, ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦτοι ἡ Γραφή, εἶνε ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὰ ἔργα Αὐτοῦ, τὸν κόσμον, καὶ ὅτι οἱ κατὰ τῆς Γραφῆς ἀποστατήσαντες ἐν ὀνόματι δῆθεν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν παρεπλανήθησαν μὲν αὐτοὶ ὑπὸ ἀλογίστου φαντασιοπληξίας, ἐβλαψαν δὲ καὶ ἄλλους πιστεύσαντας εἰς αὐτοὺς, διότι προκατελιημμένοι κατὰ τῆς Γραφῆς ἐπελήφθησαν τῆς μελέτης τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ἡ ὑγιὴς καὶ ἀπροκατάληπτος ἐπιστήμη τοὺς διέψευσε καὶ τοὺς διαψεύδει ὀλονέν».

Ἐν τῇ Συλλογῇ Παρέργων τοῦ αἰδίου Δ. Πανατζῆ, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ἐπισπεύδοντος τοῦ θανάτου ἀνευ πίνακος τῶν τυπογραφικῶν σφαλμάτων, ἀναγιγνώσκονται ἐν σελίδι β3η στίχῳ 23ῳ ὅτι: «λαβοῦσα τὸ βρέφος ἡ Ἀρτεμις τὸ παραδίδει εἰς τὸν πρῶν ... οἱ Ἀσκληπιάδαι, οἱ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δεδανεισμένοι, πολὺ δὲ τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ ἀφεστηκότες ἔτι». Τίς λοιπὸν ἀνεψιὸς (Ι. Πανατζίδης) ἢ φίλος τῆς γραφίδος τοῦ μακαρίτου ἀνδρὸς θά συμπληρώσῃ τὸ χωρίον τοῦτο κατ' ἐννοίαν καὶ κατὰ λέξιν τοῦ ἐντύπου κειμένου; Ἴδωμεν ἐς αὔριον!

Ἡ τριακονταστηρὶς τοῦ κ. Π. Λαζαρίδου ἐπῆρε καὶ ἔδωκε κατ' αὐτάς. Τοῦτ' αὐτὸ εὐχόμεθα ἐπὶ ἐτέρου σταδίου ὅμως καὶ εἰς τὴν τριακονταστηρίδα τοῦ ἀείποτε νεάζοντος ἐν ἀκμῇ τε καὶ χάρισιν Ἀττικοῦ Ἡμερολογίου τοῦ κυρίου Εἰρηναίου Κ. Ἀσωπίου.